

Aracı Kurumların 2011/09 Dönemi Faaliyetleri (sayfa 9)

Aracı Kurumların 2011/09 Dönemi Finansal Verileri (sayfa 23)

Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği (TSPAKB), aracı kuruluşların üye olduğu, kamu tüzel kişiliğini haiz özdüzenleyici bir meslek kuruluşudur.

Birliğin 102 aracı kurum, 1 vadeli işlemler aracılık şirketi ve 40 banka olmak üzere toplam 143 üyesi vardır.

TSPAKB Adına İmtiyaz Sahibi

Attila Köksal, CFA
Başkan

Genel Yayın Yönetmeni

İlkay Arıkan
Genel Sekreter

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Alparslan Budak
Genel Sekreter Yardımcısı

Editör

Ekin Fıkırkoca
Müdür/Araştırma ve İstatistik

Tasarım

Cennet Türker
Kıdemli Uzman/Eğitim ve Tanıtım
Efsun Ayça Değertekin
Uzman/Araştırma ve İstatistik

Kapak Tasarımı ve Mizanpaj

Cennet Türker
Kıdemli Uzman/Eğitim ve Tanıtım

Yayın Türü: Yaygın, süreli

Sermaye piyasasında *GüNDeM*, TSPAKB'nin aylık iletişim organıdır. Para ile satılmaz.

TSPAKB

Büyükdere Caddesi No:173
1. Levent Plaza Kat:4
1. Levent 34394 İstanbul
Tel:212-280 85 67 Faks:212-280 85 89
www.tspakb.org.tr
info@tspakb.org.tr

Basım

Printcenter

Bu rapora www.tspakb.org.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

Sermaye piyasasında *GüNDeM*, Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği (TSPAKB) tarafından bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Bu raporda yer alan her türlü bilgi, değerlendirme, yorum ve istatistiki değerler, hazırlandığı tarih itibariyle güvenilirliğine inanılan kaynaklardan elde edilerek derlenmiştir. Bilgilerin hata ve eksikliğinden ve ticari amaçla kullanılmasından doğabilecek zararlardan TSPAKB hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir. Raporda yer alan bilgiler kaynak gösterilmek şartıyla izinsiz yayınlanabilir.

Değerli *GüNDeM* okurları,

Sizlerin de bildiği gibi son dönemde Türkiye sermaye piyasasının gelişimi ekonomimizdeki büyümenin gerisinde kalmıştır. Küresel ölçekte değerlendirdiğimizde İMKB'nin, işlem gören şirket sayısı ve piyasa değeri açısından, birçok gelişmiş ve gelişmekte olan piyasayı geriden takip ettiğini görüyoruz. Ancak uluslararası finans merkezleri arasına girmesini istediğimiz ülkemizin bu hedefe ulaşabilmesi için halka açık şirket sayısını üst seviyelere çıkarması, ürün çeşitliliğini artırması ve yatırımcı tabanını genişletmesi gerekiyor. Elbette bu hedefe kısa vadede ulaşabilmek mümkün değil. Sabır isteyen uzun soluklu bir maratona hazır olmalıyız.

Bu anlamda sizlerin de çok yakından takip ettiği birçok proje devreye girdi. Sermaye piyasası kurumlarının özverili ve ortaklaşa çalışmalarıyla yürütülen Halka Arz Seferberliği ve Yatırımcı Eğitimi gibi projeler istediğimiz seviyelere ulaşmamıza çok büyük katkı sağlayacaktır.

Bu çalışmalara önemli bir ivme kazandıracak bir diğer proje ise İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nın şirketleşmesi ve uluslararası standartlarda kurumsal yönetim anlayışıyla yönetilmesi olacak. İMKB'nin, 1990'lı yıllardan bu yana, şirketleşen, sınır ötesi ortaklıklar yapan ve halka açılan borsalara karşı rekabet edebilmesi için bu dönüşümün hızla tamamlanması gerekiyor.

Elbette bu sürecin başarılı sonuç vermesi şu ana kadar yurtdışındaki örnekler incelenerek, Türkiye için en yüksek katma değeri yaratacak şekilde hayata geçirilmesiyle mümkün olabilir. Bu konuda, Birliğimizin yayınladığı Dünyada Borsa Şirketleşmeleri, Satın

Alma ve Birleşmeleri raporunun ilgililere yol göstereceğini düşünüyoruz.

Değişime liderlik edecek olan yeni İMKB yönetimi Türkiye sermaye piyasasının geleceği için çok önemli bir projeye imza atmış olacak. 29 Kasım'daki İMKB Genel Kurulu'nda sektörümüzü yeni yönetimde temsil etmesi için Başkent Menkul Değerler Yönetim Kurulu Üyesi Cavidan Konuralp, İş Yatırım Menkul Değerler Genel Müdürü İlhami Koç ve Piramit Menkul Kıymetler Genel Müdürü Mehmet Osmanoğlu seçildi. Meslektaşlarımıza, sektörümüz adına üstlendikleri bu büyük sorumlulukta başarılar diliyoruz.

Elbette İMKB'nin eski yönetiminde sektörümüzü temsil eden Sayın Sudi Aydemir'e, Sayın Yusuf Serbest'e, Sayın Mehmet Osmanoğlu'na ve Sayın Berra Kılıç'a, özverili çalışmaları için sektörümüz adına teşekkürlerimi sunmak istiyorum. Ayrıca İMKB'nin en vizyoner başkanlarından Sayın Hüseyin Erkan'a ve tüm İMKB çalışanlarına, sektörümüzün gelişmesi için yaptıkları katkılardan dolayı teşekkür ediyorum.

Piyasamız böylesine bir değişim sürecine girmişken, sermaye piyasasının bel kemiği olan aracı kurumlarımızın mali yapılarını güçlendirmeleri bizi mutlu ediyor. Detaylarını ilerleyen sayfalarda bulabileceğiniz çalışmamız, sektörümüzün mevcut durumuyla ilgili önemli noktalara dikkat çekiyor.

Bugün, aracı kurumların aktif büyüklüğü 2011'in üçüncü çeyreğinde 10 milyar TL'ye yaklaşmış durumda. Yılın ilk dokuz ayındaki net kârı ise %31 artışla 367 milyon TL'ye ulaştı. Her ne kadar son dönemde kurumsal finansman faaliyetlerinde ve kredili işlemlerdeki canlanmaya bağlı olarak gelirlerin çeşitlendiğini görüyor olsak da, kurumlarımızın alım satım komisyonlarına bağımlılığı halen daha yüksek seviyelerde.

Değerli okurlar,

25 yılı geride bırakan sermaye piyasamız, büyük bir dönüşüm aşamasında. Bu anlamda 2012 yılının, önemli gelişmeler kat edeceğimiz bir yıl olmasını umuyor, Yönetim ve Denetim Kurulu ile çalışanlarımız adına yeni yılınızı kutluyorum.

Saygılarımla,

Attila KÖKSAL, CFA
BAŞKAN

2012’de Dergimiz Elektronik Ortamda Dağıtılacak

2002 yılından bu yana düzenli yayınlanan Sermaye Piyasasında Gündem dergimiz, 2012 yılından itibaren ağırlıklı olarak elektronik ortamda dağıtılacak. Şimdiye kadar hem internet sitemizde yayınladığımız, hem e-posta ile paylaştığımız, hem de basılı olarak sizlere ulaştırdığımız raporumuz, yeni dönemde yalnızca üyelerimize basılı olarak gönderilecek.

Diğer okurlarımız, yayınımızı e-posta ile almaya veya internet sitemiz üzerinden takip etmeye devam edebilecekler. Sermaye Piyasasında Gündem dergisini e-posta ile düzenli olarak almak için www.tspakb.org.tr adresindeki internet sitemize üye olabilir veya info@tspakb.org.tr adresine talebinizi iletebilirsiniz.

12. Olağanüstü Genel Kurulumuz 12 Aralık’ta Yapılacak

Birliğimizin 12. Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı 12 Aralık 2011 Pazartesi günü saat 14:00’te Birlik Merkezinde yapılacaktır. Yeterli çoğunluk sağlanamaması halinde toplantı, 28 Aralık 2011 Çarşamba günü aynı yer ve saatte, çoğunluk şartı aranmaksızın gerçekleştirilecektir. Birliğimizin 2012 yılı bütçesinin, üye gider paylarının ve Disiplin Yönetmeliği değişikliklerinin görüşülerek karara bağlanacağı toplantıya tüm üye temsilcilerimizin katılımını bekliyoruz.

Gelecek Vizyonumuzu Basınla Paylaştık

Birliğimiz, 25 Kasım 2011 tarihinde Swissotel’de bir basın toplantısı düzenledi. Toplantıya çeşitli

mecralardan basın mensupları ve Birlik yönetiminden Başkan Attila Köksal, Başkan Vekili T. Metin Ayışik, Yönetim Kurulu Üyeleri Alp Tekince, Adnan Bahar, Tanju Günel, Ahmet C. Yıldırım, Serdar Satoğlu ile Genel Sekreter İlkey Arıkan ve Hukuk Danışmanı İbrahim Haselçin katıldı.

Yazılı ve görsel basında geniş yer bulan toplantı, TSPAKB Başkanı Attila Köksal’ın yaptığı sunumla başladı. Köksal, sunumunda Türkiye sermaye piyasasının son 10 yılında yaşanan gelişmeleri değerlendirek, geleceğe yönelik beklentilerini paylaştı. 2012’de Avrupa’daki kriz nedeniyle fazla halka arz beklemediğini belirten Köksal, ancak bir bütün olarak değerlendirildiğinde Türkiye sermaye piyasasını parlak bir geleceğin eklediğini belirtti. Köksal, sermaye piyasasının gelecek 10 yılında, geçen 25 yılın çok üzerinde bir büyüme göstereceğine inandığını vurgulayarak, “halka açık şirket sayısını 1.000’in üzerine çıkartmak ve nüfusun %10’unu hisse senedi yatırımcısı yapmak için çalışmalarımıza devam edeceğiz” dedi.

Sunumun ardından, basın mensuplarının yönelttiği soruları yanıtlayan Attila Köksal, İMKB’deki yönetim

değişikliğine ilişkin olarak, İMKB'nin kısa zamanda şirketleşerek özelleşmesi gerektiğini belirtti. Bunun için Başbakan Yardımcısı Ali Babacan'la bir görüşme yaptıklarını belirten Köksal, Sayın Babacan'ın süreci hızlandırmak için böyle bir karar aldıklarını belirttiğini ve çok kısa bir süre içinde İMKB'nin özelleştirme çalışmalarının tamamlanacağı sözü verdiğini aktardı. Köksal, "Eğer çok hızlı şirketleşme olur ve ardından da İMKB, dünya borsaları standartlarında çalışırsa, sektör olarak bunu olumlu görürüz. Ama bu süreç uzarsa geçmişten çok farkı olmaz" dedi.

Yatırımcı eğitiminin önemine de değinen Köksal, 1 milyon civarında olan hisse senedi yatırımcısı sayısının nüfusa oranla düşük olduğunu kaydetti. Bu tablonun değişmesini beklediklerini belirten Köksal "Düşük enflasyon ve faiz ortamında yetişen genç nüfus, geçmiş krizleri yaşamadığı için olumsuz önyargılardan arınmış durumda. Sektör olarak, bu yeni yatırımcı neslinin ihtiyaçlarına cevap vermeyi hedefliyoruz" dedi. Ayrıca birkaç hafta içinde, SPK, İMKB, VOB, MKK ve Takasbank gibi sermaye piyasası kurumları ile yatırımcı eğitimi konusunda bir protokol imzalanacağını belirtti. Köksal "Yatırımcı Seferberliği" olarak adlandırılan bu projede bütün kurumların aynı vizyonu ve heyecanı paylaştıklarını anlattı. Köksal "Biz, yatırımcılarımızı orta vadeli hedefler gözeterek, analize dayalı ve uzmanından tavsiye alarak yatırım yapmaya teşvik etmek istiyoruz. Yatırımcılarımızın, ekonomideki büyümeden faydalanmalarını sağlamaya gayret edeceğiz" dedi.

Piyasalara güvenin de son derece önemli olduğunu belirten Köksal, gelen sorular üzerine, manipülasyonun engellenmesi için TSPAKB olarak gereken her türlü tedbirin alınacağını, bu konuda aracı kurumları bilinçlendirmek için bir takım çalışmaları başladıklarını belirterek, gerekirse bu tür işlemleri yapanların piyasadan uzaklaştırılacağını söyledi.

Almanya'da Türkiye Sermaye Piyasasını Anlattık

Şirketler ile piyasa katılımcılarının bir araya gelmesi amacıyla 1996 yılından bu yana Deutsche Börse ve KfW Mittelstandsbank tarafından düzenlenen German Equity Forum, 21-23 Kasım tarihleri arasında Almanya'nın Frankfurt şehrinde yapıldı.

Forum kapsamında, İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının ev sahipliğinde Türkiye Konferansı düzenlendi. Uluslararası yatırımcılara Türkiye sermaye piyasasının tanıtıldığı konferansa, İMKB'nin yanı sıra Sermaye Piyasası Kurulu, Türkiye Kurumsal Yatırımcı Yöneticileri Derneği ve Birliğimizden temsilciler konuşmacı olarak katıldı. TSPAKB Başkanı Attila Köksal aracı kurum sektörünü tanıtan, Türkiye sermaye piyasasının mevcut durumunu, uluslararası piyasalardaki konumunu ve geleceğini ele alan bir sunum yaptı.

Bu vesileyle Frankfurt Konsolosluğu, Almanya'da yaşayan Türk vatandaşlarına yönelik olarak 23 Kasım'da bir toplantı düzenlendi. Toplantıda SPK, İMKB, VOB ve Birliğimiz Türkiye sermaye piyasasını tanıtan sunumlar yaptı.

Üye Toplantısı Yapıldı

Birliğimizin 22. Üye Toplantısı, 25 Kasım 2011 tarihinde Birlik merkezinde yapıldı. Toplantıda, 662 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değiştirilen İMKB Yönetim Kurulu üyelikleri seçimi tartışıldı.

Kaldıraçlı Alım Satım İşlemlerine İlişkin Toplantı

Döviz, mala ve kıymetli madenlere dayalı olarak gerçekleştirilen kaldıraçlı alım satım işlemleri, Sermaye Piyasası Kurulu'nun (Kurul) "Kaldıraçlı Alım Satım İşlemleri ve Bu İşlemleri Gerçekleştirebilecek Kurumlara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ" ile düzenlenmiştir. Kaldıraçlı alım satım işlemlerine ilişkin getirilen düzenlemeler hakkında Kurul yetkililerince bilgilendirme yapılması ve uygulamaya yönelik karşılıklı görüş alışverişinde bulunabilmek amacıyla üyelerimizin katılımıyla 2 Kasım 2011 tarihinde Birlik merkezimizde bir toplantı gerçekleştirilmiştir.

Kaldıraçlı Alım Satım İşlemlerinin Muhasebeleştirilmesi

Sermaye Piyasası Kurulu'nun (Kurul) 09.10.2011 tarih ve 28079 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Seri:XI, No:33 sayılı "Aracı Kurum Hesap Planı ve Planın Kullanım Esasları Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" ile kaldıraçlı alım satım işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde kullanılacak hesap numaraları belirlenmiştir.

Kaldıraçlı alım satım işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde yeknesaklığın sağlanabilmesini teminen

izlenecek usul ve esasların belirlenmesi amacıyla Birliğimizce Kurul'a başvuru yapılmıştır. Kurul, uygulamanın yönlendirilmesi amacıyla aracı kurumlar nezdinde gerçekleştirilecek kaldıraçlı alım satım işlemlerinin muhasebeleştirilmesine ilişkin kayıt örneklerini hazırlayarak üyelerimize duyurulmak üzere Birliğimize iletmıştır. Kaldıraçlı alım satım işlemlerinin muhasebeleştirilmesine ilişkin kayıt örnekleri Genel Mektubumuzla üyelerimize duyurulmuştur.

7. İsviçre-Türkiye Ekonomik Forumu

İsviçre Ticaret Odası Derneği tarafından, iki ülke arasındaki ticari ilişkileri teşvik etmek amacıyla her yıl düzenlenen "İsviçre-Türkiye Ekonomik Forumu"nun 7'ncisi, 18 Kasım 2011'de yapıldı. Bu yılki ana konusu "Finans Dünyası Dinamikleri ile Uyum" olarak belirlenen Forumda Birlik Başkanı Attıla Köksal yatırımcı eğitimi konulu panele konuşmacı olarak katıldı.

FEAS Eğitim Programı Düzenlendi

Birliğimizin 2009 yılında katıldığı Avrasya Borsalar Federasyonu (FEAS), üye kurumların ve ilgili ülkelerdeki aracı kuruluşların çalışanlarına yönelik olarak Birliğimizin de destek verdiği eğitim programları düzenlemektedir. FEAS, 2011 yılından itibaren eğitim içeriğini genişleterek ilgili sermaye piyasası kurumlarında bir haftalık bir staj süresini de programa dahil etmeye başladı.

Bu çerçevede, Birliğimiz bir katılımcının üyemiz olan bir aracı kurumda staj yapmasına destek oldu. Eği-

tim çerçevesinde, misafir heyet 15 Kasım 2011'de Birliğimizi ziyaret etti. Gelen heyete Türkiye sermaye piyasasını ve Birliğimizi tanıtan bir sunum yapılırken, aracılık sektörü ve piyasalardaki son gelişmeler hakkında bilgi verildi.

Asya Yatırımcı Eğitimi Forumunun Genel Kurul'una Katıldık

Birliğimiz, Uluslararası Yatırımcı Eğitimi Forumunun (International Forum for Investor Education-IFIE) bölgesel bir alt komitesi olarak 2010 yılında kurulan Asya Yatırımcı Eğitimi Forumunun (Asia Forum for Investor Education-AFIE) 10-12 Kasım tarihleri arasında Güney Kore'nin başkenti Seul'de düzenlenen Genel Kuruluna katıldı. Kurucu üyesi olduğumuz Forum'un Genel Kurul'unda, Genel Sekreter Yardımcımız Alparslan Budak Türkiye'deki yatırımcı eğitimi hakkında iki ayrı sunum yaptı.

Azerbaycan Heyeti Birliğimizi Ziyaret Etti

Kasım ayı içerisinde SPK tarafından Azerbaycan Menkul Kıymetler Devlet Komitesi temsilcilerine sermaye piyasalarının düzenlenmesi ve denetlenmesi alanlarında çeşitli konuları kapsayan bir eğitim düzenlendi. Program çerçevesinde Azerbaycan heyeti, 23 Kasım 2011 tarihinde Birliğimizi ziyaret etti. Heyete Birliğimiz ve aracılık sektörünün düzenlenmesi ve denetlenmesi hakkında bilgi verildi.

Yatırımcı Şikâyetleri Broşürünü Yayınladık

Sermaye piyasasında yatırımcı şikâyetlerinin çözüm yöntemlerini ele alan broşürümüz Kasım ayı içinde yayınlandı. Yatırımcıların banka ve aracı kurumlarla yaşadıkları sorunları mahkeme dışı çözüm yöntemlerini kullanarak nasıl sonuçlandırabileceklerini ele alan broşürde, arabuluculuk ve tahkim yöntemleri ele alındı. Broşüre Birliğin internet sitesinden ulaşılabilir.

Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası Eğitimleri

Aralık ve Ocak aylarında düzenlenecek Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası eğitim tarihleri tabloda yer almaktadır.

Aralık 2011–Ocak 2012 Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası Eğitim Programı		
Tarih	Eğitim Adı	Süre
28-30 Kasım, 1-5 Aralık	VOB-Üye Temsilciliği	6 gün
6 Aralık	VOB-Uygulama Eğitimi	1 gün
13-14 Aralık	VOB-Bilgisayarlı Yeni Alım	2 gün
15-16 Aralık	Satım Sistemi ve Yeni Ürünler	
9-10 Ocak	Uygulama Eğitimleri	
19 Aralık	VOB-Portföy Bazında Teminatlandırma Yöntemi: Span Eğitimleri	1 gün

Lisanslama Sınavlarına Hazırlık Eğitimleri

17-18 Aralık 2011 tarihlerinde yapılacak olan Lisanslama Sınavlarına hazırlık eğitimleri kapsamında, Kasım ayında düzenlenen Temel Düzey, İleri Düzey ve Türev Araçlar eğitimlerine toplam 127 kişi katılmıştır.

Aralık ayında düzenlenecek lisanslama sınavlarına hazırlık eğitim tarihleri tabloda yer almaktadır. Eğitimlere başvurular <https://eys.tspakb.org.tr/basvuru/> internet adresinden erişilen Eğitim Yönetim Sistemi üzerinden yapılmaktadır.

Aralık 2011 Lisanslama Sınavlarına Hazırlık Eğitim Programı			
Tarih	Eğitim Adı	Sınav Türü	Süre
2-4 Aralık	Finansal Yönetim	İleri Düzey	3 gün
3-4 Aralık	Tahvil ve Bono Piyasaları	Temel Düzey	2 gün
5-6 Aralık	İlgili Vergi Mevzuatı	İleri Düzey	2 gün
8-10 Aralık	Türev Araçlar, Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasalarının İşleyişi	Türev Araçlar	3 gün
10 Aralık	Menkul Kıymetler ve Diğer Sermaye Piyasası Araçları	Temel İleri Düzey	1 gün
11 Aralık	Diğer Teşkilatlanmış Piyasa ve Borsalar	Temel Düzey	1 gün
11 Aralık	Türev Araçlarla Arbitraj ve Korunma	Türev Araçlar	1 gün

Mesleki Gelişim Eğitimleri

Birliğimiz tarafından, Kasım-Aralık 2011 döneminde yapılacak olan kişisel ve mesleki gelişim eğitimleri planlanarak üyelerimize duyurulmuştur. Kasım ayında düzenlenen Son Değişikliklerle Sosyal Güvenlik Uygulaması ve İstihdam Teşviki eğitimine 10, Foreks Piyasasına Giriş eğitimlerine 40, Şirket Değerleme Yöntemleri eğitimine 21, Makroekonomik Göstergeler ve Finansal Piyasalara Etkileri eğitimine de 11 kişi katılmıştır.

Aralık ayı için planlanan eğitim tarihleri tabloda yer almaktadır. Eğitimlere başvurular <https://eys.tspakb.org.tr/basvuru/> internet adresinden erişilen Eğitim Yönetim Sistemi üzerinden yapılmaktadır.

Eğitimlere ilişkin detaylar Birliğimizin internet sitesinde Eğitim/Eğitimlerimiz bölümünden de takip edilebilir.

Kurumlar Üniversitelerde Sermaye Piyasasını Anlatıyor

SPK, İMKB ve Birliğimiz tarafından üniversite öğrencilerine sermaye piyasalarını tanıtmaya yönelik yapılan seminerlere Ekim ayından itibaren yeniden başlanmıştır. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Adnan Menderes Üniversitesi ve Kocaeli Üniversitesi Kandıra Meslek Yüksekokulu'nda Türkiye sermaye piyasasının işleyişi konusunda bilgilendirici sunumlar yapılmıştır.

Lisans Başvurularında Son Durum

Lisanslama ve Sicil Tutma Sistemi'nde kayıtlı kişi sayısı 28 Kasım 2011 itibarıyla 56.689'a ulaşmıştır. 34.229 kişi, herhangi bir sermaye piyasası kurumunda çalışmamakta olup bu kişilere ait toplam 20.246 adet lisans bulunmaktadır. Lisanslama sınavları sonucunda başarılı olan adaylardan 28.304'ünün lisans başvurusu Birliğimize ulaşmış, başvuruların 28.010 adedi sonuçlandırılmıştır.

Aralık 2011 Mesleki Gelişim Eğitim Programı		
Tarih	Eğitim Adı	Süre
8 Aralık	Suç Gelirlerinin Aklanması ve Terörün Finansmanı ile Mücadelede Yükümlülükler	1 gün
13 Aralık	Forex Piyasasına Giriş	1 gün
24-25 Aralık	Teknik Analiz	2 gün

Lisans Başvuruları			
Lisans Türü	Başvurulan Lisans	Onaylanan Lisans	Sonuçlanan Başvuru %
Temel Düzey	13,705	13,644	100%
İleri Düzey	5,882	5,847	99%
Türev Araçlar	2,362	2,328	99%
Gayrimenkul Değerleme Uzmanlığı	1,898	1,867	98%
Takas ve Operasyon	623	619	99%
Kredi Derecelendirme	564	553	98%
Kurumsal Yönetim Derecelendirme	708	693	98%
Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim	1,468	1,431	97%
Konut Değerleme	212	203	96%
Temel Düzey Müşteri Temsilciliği	512	492	96%
Türev Araçlar Müşteri Temsilciliği	276	252	91%
Türev Araçlar Muhasebe ve Operasyon Sorumlusu	94	81	86%
Toplam	28,304	28,010	99%

Gökben Altaş
galtas@tspakb.org.tr

ARACI KURUMLARIN 2011/09 DÖNEMİ FAALİYETLERİ

Bu raporumuzda, sermaye piyasasında faaliyet gösteren aracı kurumların 2011 yılının ilk dokuz ayına ilişkin faaliyetleri, 2010 yılının eş dönem verileri ile karşılaştırmalara yer verilerek analiz edilmektedir. 2010 yılında 93, 2011 yılında ise 92 aracı kurum verileri toplulaştırılarak incelenmiştir. Raporumuzda ele alınan verilerin detayları, Birliğimizin internet sitesinde yer almaktadır.

HİSSE SENETLERİ

2011 yılına 67.608 puandan başlayan İMKB-100 endeksi, özellikle ABD ve AB'de yaşanan ekonomik olumsuzluklardan ve yakın ekonomik ilişkilerimizin olduğu Ortadoğu'da yaşanan siyasal istikrarsızlıklardan olumsuz yönde etkilenmiştir. Yıl içerisinde yurtdışındaki borsalarla paralel bir şekilde hareket eden endeks, Ağustos ayında ABD'nin kredi notunun düşürülmesi ile 50.000 seviyesine kadar indikten sonra, Eylül ayını 59.693 puanla kapatmıştır.

2011 yılının ilk 9 ayında aracı kurumların hisse senedi işlem hacmi bir önceki yılın eş dönemine kıyasla %25 artarak 1,1 trilyon TL'yi (705 milyar \$) aşmıştır.

Aracı Kurumların Hisse Senedi İşlem Hacmi	2010/09	2011/09	Değişim
Milyar TL	905.6	1,130.3	25%
Milyar \$	600.4	704.7	17%

Kaynak: İMKB

Aracı Kurumların Hisse Senedi İşlem Hacmi Sıralaması (2011/09)		
Sıralama	İşlem Hacmi Payı	Kümülatif Pay
1-10	44%	44%
11-20	22%	66%
21-85	34%	100%
Kaynak: İMKB		

Kaynak: İMKB

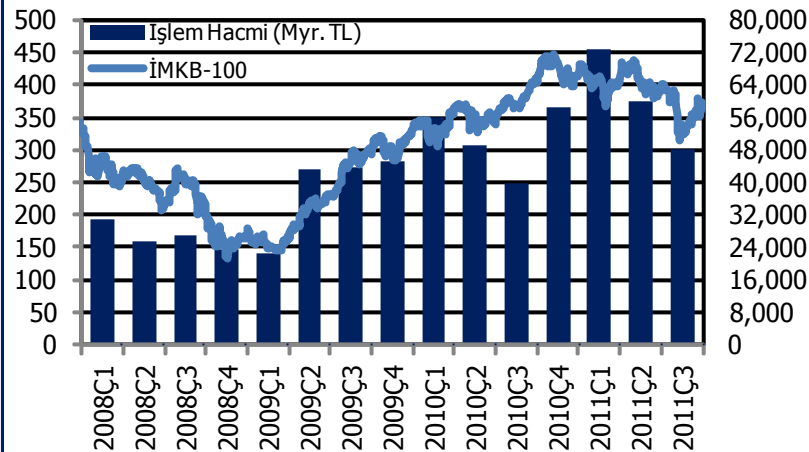
İşlem hacmi çeyrek dönemler bazında incelendiğinde 2011 yılının ilk çeyreğinde 459 milyar TL ile rekor seviyeye ulaşan işlem hacminin, ikinci ve üçüncü çeyrekte ardı ardına gerilediği görülmektedir. 2011 yılının ikinci çeyreğinde 373 milyar TL olan işlem hacmi, üçüncü çeyrekte 301 milyar TL'ye inmiştir.

Aracı kurumların hisse senedi işlem hacmi sıralamasına bakıldığında, ilk 10 aracı kurumun hisse senedi piyasası işlemlerinin %44'ünü, ilk 20 kurumun ise %66'sını yaptığı görülmektedir. Hisse senedi piyasasında işlem yapan diğer 65 aracı kurum ise işlemlerin, yalnızca üçte birini üretmiştir.

Yatırımcı bazında hisse senedi işlem hacmi dağılımına bakıldığında, 2010 ile 2011 yılları arasında önemli bir değişimin olmadığı görülmektedir. İşlemlerin %85'lik kısmını yerli yatırımcılar yapmıştır.

2011'in ilk dokuz ayında, işlem hacmindeki en önemli pay yerli bireysel yatırımcılara aittir. Bu yatırımcı grubu işlemlerin %68'ini yapmıştır. Aracı kurumların kendi portföyleri, çeşitli şirketler, vakıf ve kooperatifler gibi kurumları ifade eden yerli kurumların işlem hacmi iki dönem

Aracı Kurumların Hisse Senedi İşlem Hacmi ve İMKB-100

Kaynak: İMKB

Yatırımcı Bazında Hisse Senedi İşlem Hacmi Dağılımı		
	2010/09	2011/09
Yurtiçi Yatırımcı	84.6%	84.7%
Bireysel	66.4%	68.1%
Kurumlar	9.7%	8.1%
Kurumsal	8.5%	8.5%
Yurtdışı Yatırımcı	15.4%	15.3%
Bireysel	0.2%	0.1%
Kurumlar	10.7%	10.8%
Kurumsal	4.4%	4.4%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

arasında %4 artmasına rağmen, toplam içindeki payı 2 puan azalarak %8'e gerilemiştir. Yatırım fonları, yatırım ortaklıkları, emeklilik yatırım fonları ve portföy yönetim şirketlerini içeren yerli kurumsal yatırımcıların payı ise %9 civarındadır.

Hisse senedi piyasasında yabancı yatırımcıların işlemlerine uzun vadeli bir perspektifle bakıldığında, bu yatırımcıların hisse senedi işlemlerinde sahip olduğu payın 2005 yılından 2008 yılının ilk yarısına kadar arttığı görülmektedir. Bu dönemde, %29'a kadar çıkan yabancı yatırımcıların payı, finansal krizin ardından hızla düşüşe geçmiş, 2009 yılında %14'e kadar gerilemiş ve bu seviyede kalmıştır. Hisse senetlerinin yaklaşık üçte ikisini elinde bulunduran yabancı yatırımcılar 2011'in ilk 9 ayında işlemlerin %15'ini yaratmıştır. Yabancı yatırımcılar grubunda yurtdışı kurumlar %11 ile en büyük paya sahiptir. Hisse senedi portföyünün %40'ından fazlasına sahip olan yurtdışındaki kurumsal yatırımcıların hisse senedi işlemlerindeki payı ise %4 seviyesindedir.

Departman Bazında Hisse Senedi İşlem Hacmi Dağılımı		
	2010/09	2011/09
Yurtiçi Pazarlama	25.2%	22.4%
Şubeler	12.9%	12.8%
Acenteler	18.5%	17.2%
İrtibat Bürosu	2.7%	2.8%
İnternet	20.0%	24.3%
Çağrı Merkezi	0.4%	0.7%
Yatırım Fonları	0.7%	0.7%
Portföy Yönetimi	0.2%	0.4%
Kurum Portföyü	4.1%	3.5%
Yurtdışı Pazarlama	15.2%	15.2%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

Departman bazındaki dağılım aracı kurum bünyesinde işlemlerin hangi bölüm aracılığıyla yapıldığını göstermektedir. Buna göre, aracı kurumların merkezinden yapılan işlemleri gösteren yurtiçi pazarlama bölümünün payı, karşılaştırılan dönemler arasında 3 puan gerileyerek %22'ye düşmüştür. İlerleyen sayfalarda da değinileceği üzere, internet üzerinden yapılan işlemler sürekli bir artış göstermektedir. İlgili dönemde internet işlemleri 1,5 kat artarak toplamda %24 paya sahip olmuş, yurtiçi pazarlama departmanının da önüne geçmiştir.

Kurumların doğrudan sahip olduğu şubelerden yapılan işlemlerin payı %13'te kalırken, banka şubelerini ifade eden acentelerin payı 1 puan gerileyerek %17'ye inmiştir. Şube, acente ve irtibat bürosunu içeren merkez dışı örgütlerde işlemlerin yaklaşık üçte biri gerçekleşmektedir.

Sonuç olarak, aracı kurumlarda personelin büyük bir kısmının istihdam edildiği yurtiçi pazarlama, şube ve acentelerden yapılan işlemler azalmıştır. Buna karşın, işlemlerin aracısız olarak gerçekleştirildiği internetin payı artmıştır.

Aracı kurumların kendi portföyüne yaptıkları işlemlerin payında ise ufak bir gerileme yaşanmıştır. Kurumların müşterileri için yönettiği portföyler için yapılan hisse senedi işlemlerinin payı artsa da bu işlemlerin payı %1'in altındadır.

VARANTLAR

Varantlar, ilk kez Ağustos 2010'da İMKB'de işlem görmeye başlamıştır. 2011 Eylül itibarıyla aracı kurumlar tarafından 6,6 milyar TL'lik varant işlemi kaydedilmiştir. Bu dönemde varant işlemi yapan 60 aracı kurum bulunmaktadır.

Varant işlem hacimlerine bakıldığında, işlemlerin %58'ini ilk iki aracı kurumun yaptığı görülmektedir. İlk 10 aracı kurum ise %89 paya sahiptir.

Aracı Kurumların Varant İşlem Hacmi Sıralaması (2011/09)		
Sıralama	İşlem Hacmi Payı	Kümülatif Pay
1-10	89%	89%
11-20	8%	97%
21-60	3%	100%

Kaynak: İMKB

Yatırımcı Bazında Varant İşlem Hacmi Dağılımı 2011/09	
Yurtiçi Yatırımcı	58.7%
Bireysel	43.0%
Kurumlar	15.4%
Kurumsal	0.2%
Yurtdışı Yatırımcı	41.3%
Bireysel	0.0%
Kurumlar	41.3%
Kurumsal	0.0%
Toplam	100.0%
Kaynak: TSPAKB	

Departman Bazında Varant İşlem Hacmi Dağılımı 2011/09	
Yurtiçi Pazarlama	15.2%
Şubeler	3.6%
Acenteler	12.1%
İrtibat Bürosu	0.1%
İnternet	21.8%
Çağrı Merkezi	0.1%
Yatırım Fonları	0.0%
Portföy Yönetimi	0.2%
Kurum Portföyü	5.5%
Yurtdışı Pazarlama	41.3%
Toplam	100.0%
Kaynak: TSPAKB	

2011 yılının ilk dokuz ayında işlemlerin %59'unu yerli, %41'ini yabancı yatırımcılar yapmıştır. Yerli yatırımcılar arasında bireysel yatırımcılar en büyük paya sahip iken, yabancı yatırımcılar arasında yabancı kurumlar ön plana çıkmaktadır. Yurtdışı kurumlardaki işlem hacminin tamamına yakını ihraççı yabancı kurum ile piyasa yapıcılığı çerçevesinde yapılan işlemlere aittir.

Departman bazında varant işlemlerinin dağılımı, işlemlerin %15'inin yurtiçi pazarlama, %22'sinin ise internet üzerinden yapıldığını göstermektedir. Yurt-

Aracı Kuruluşların SGMK İşlem Hacmi (Milyar TL)					
	Hacim			Pay	
	2010/09	2011/09	Değişim	2010/09	2011/09
Kesin Alım-Satım	1,011	1,364	34.9%	100.0%	100.0%
Banka	902	1,257	39.3%	89.2%	92.1%
Aracı Kurum	109	107	-1.7%	10.8%	7.9%
Repo-Ters Repo	4,788	4,726	-1.3%	100.0%	100.0%
Banka	3,950	3,920	-0.7%	82.5%	82.9%
Aracı Kurum	839	806	-3.9%	17.5%	17.1%
Kaynak: İMKB					

dışı pazarlama bölümünün payı ise %41'dir. Bu pay, daha önce değinildiği gibi piyasa yapıcısı kurumun yaptığı işlemlerin bir yansımasıdır. Bu dönemde aracı kurumlar varant işlemlerinin %6'sını kendi portföylerine yapmıştır.

SABİT GETİRİLİ MENKUL KIYMETLER

Sabit getirili menkul kıymet (SGMK) piyasasında hem aracı kurumlar hem de bankalar faaliyet göstermektedir. Tabloda yer alan işlem hacimleri aracı kuruluşların, bir diğer ifadeyle aracı kurum ve bankaların, İMKB ile borsa dışı (tescil) kesin-alım satım ve repo-ters repo işlemlerini kapsamaktadır. Merkez Bankası ve Takasbank'a ait işlemler toplama dahil edilmemiştir.

Aracı kuruluşların kesin alım-satım işlemleri bir önceki yılın ilk dokuz ayına kıyasla %35 artarak 1,3 trilyon TL'ye çıkarken, repo-ters repo işlemleri ise %1 gerileyerek 4,7 trilyon TL'de kalmıştır. Bu dönemde aracı kurumların hem kesin alım-satım hem de repo-ters repo işlem hacimleri bir önceki yıla göre düşmüş, pazar payları gerilemiştir. SGMK işlemlerinde ağırlığını devam ettiren bankalar kesin alım-satım işlemlerinde %92, repo-ters repo işlemlerinde %83 paya sahiptir.

Aracı Kurumların Kesin Alım-Satım İşlem Hacmi Sıralaması (2011/09)			
Sıralama	İşlem Hacmi	Payı	Kümülatif Pay
1-10		85%	85%
11-20		13%	98%
21-68		2%	100%
Kaynak: İMKB			

İlerideki tablolarda sadece aracı kurumların SGMK işlem hacimleri incelenmiş olup, bankaların verileri ele alınmamıştır. Aracı kurumlar SGMK piyasasında bankaların gerisinde kalmaya devam ederken, bu piyasada işlem yapan aracı kurumların arasında yüksek bir yoğunlaşma

Aracı Kurumların Repo-Ters Repo İşlem Hacmi Sıralaması (2011/09)			
Sıralama	İşlem Hacmi Payı	Kümülatif Pay	
1-10	85%	85%	
11-20	10%	95%	
21-50	5%	100%	
Kaynak: İMKB			

olduğu görülmektedir. 68 aracı kurumun faaliyet gösterdiği kesin alım-satım pazarındaki işlemlerinin %85'ini ilk 10 aracı kurum yaparken, ilk 20 kurum işlemlerin neredeyse tamamını üretmektedir.

Kesin alım-satım işlemlerine benzer şekilde, aracı kurumların repo-ters repo işlemlerinde de yüksek bir yoğunlaşma mevcuttur. 2011/09 döneminde 50 aracı kurum repo-ters repo işlemlerine aracılık etmiştir. Tek bir aracı kurum repo-ters repo işlemlerinin %42'sini yaparken, ilk 20 aracı kurumda bu pay %95'e çıkmaktadır.

Aracı kurumlarda gerçekleşen kesin alım-satım işlemleri ağırlıklı olarak yerli yatırımcılar tarafından yapılmaktadır. Toplam işlem hacmi bir önceki yıla kıyasla gerilerken, işlemlerini 1,5 kat artıran yabancı yatırımcıların payı 3 puan yükselerek %9'a çıkmıştır.

Yurtiçi yatırımcılar arasında yerli kurumsal yatırımcılar %60 ile en büyük paya sahiptir. Karşılaştırılan dönemler arasında işlem hacmi %30 azalan yurtiçi kurumların payı ise 10 puan gerileyerek %26'ya inmiştir.

Toplam yabancı yatırımcı kesin alım-satım işlemlerinin neredeyse tamamını yurtdışı kurumlar yapmıştır. Bu işlemlerin de %95'i tek bir aracı kurum vasıtasıyla yapılmıştır.

Departman bazında kesin alım-satım işlemlerinde en dikkat çekici değişimin yurtiçi pazarlama ve kurum portföyü arasında yaşandığı görülmektedir.

Aracı Kurumların Yatırımcı Bazında Kesin Alım-Satım İşlem Hacmi Dağılımı		
	2010/09	2011/09
Yurtiçi Yatırımcı	94.2%	91.3%
Bireysel	5.9%	5.0%
Kurumlar	36.1%	26.1%
Kurumsal	52.2%	60.2%
Yurtdışı Yatırımcı	5.8%	8.7%
Bireysel	0.2%	0.2%
Kurumlar	5.6%	8.6%
Kurumsal	0.0%	0.0%
Toplam	100.0%	100.0%
Kaynak: TSPAKB		

Aracı Kurumların Yatırımcı Bazında Repo-Ters Repo İşlem Hacmi Dağılımı		
	2010/09	2011/09
Yurtiçi Yatırımcı	99.3%	98.3%
Bireysel	10.0%	10.9%
Kurumlar	5.7%	5.6%
Kurumsal	83.6%	81.8%
Yurtdışı Yatırımcı	0.7%	1.6%
Bireysel	0.3%	0.1%
Kurumlar	0.3%	1.6%
Kurumsal	0.1%	0.1%
Toplam	100.0%	100.0%
Kaynak: TSPAKB		

Aracı Kurumların Departman Bazında Kesin Alım-Satım İşlem Hacmi Dağılımı		
	2010/09	2011/09
Yurtiçi Pazarlama	29.4%	34.9%
Şubeler	1.2%	2.5%
Acenteler	0.2%	0.1%
İrtibat Bürosu	0.0%	0.1%
İnternet	0.0%	0.0%
Çağrı Merkezi	0.0%	0.0%
Yatırım Fonları	31.9%	32.3%
Portföy Yönetimi	2.1%	2.2%
Kurum Portföyü	29.4%	19.4%
Yurtdışı Pazarlama	5.6%	8.6%
Toplam	100.0%	100.0%
Kaynak: TSPAKB		

Aracı Kurumların Departman Bazında Repo-Ters Repo İşlem Hacmi Dağılımı		
	2010/09	2011/09
Yurtiçi Pazarlama	59.0%	57.2%
Şubeler	4.6%	6.1%
Acenteler	1.4%	1.8%
İrtibat Bürosu	0.2%	0.1%
İnternet	0.0%	0.0%
Çağrı Merkezi	0.0%	0.0%
Yatırım Fonları	29.0%	28.1%
Portföy Yönetimi	0.7%	0.6%
Kurum Portföyü	4.7%	4.3%
Yurtdışı Pazarlama	0.4%	1.7%
Toplam	100.0%	100.0%
Kaynak: TSPAKB		

Yurtiçi pazarlama işlem hacmindeki artış neticesinde bu departmanın payı %35'e çıkmıştır. Kurum portföyü işlemleri ise azalmış, payı 10 puan düşerek %19'a inmiştir. Bununla birlikte, kurum portföyü payının en yüksek olduğu işlemler kesin alım-satım işlemleridir.

Repo-ters repo işlemlerinin de neredeyse tamamının yerli yatırımcılar tarafından yapıldığı görülmektedir. Yerli kurumsal yatırımcıların işlem hacmi payı 2010/09'a kıyasla 2 puan gerileyerek %82 olmuştur. Bu yatırımcı türünde işlem hacminin yarısı, bir aracı kurum vasıtasıyla gerçekleşmiştir. Kesin alım-satım işlemleri ile repo-ters repo işlemleri birlikte ele alındığında SGMK işlemlerinin önemli bir kısmının yurtiçindeki emeklilik ve yatırım fonları gibi kurumsal yatırımcılar tarafından yapıldığı görülmektedir.

Kesin alım-satım işlemlerinin %5'ini yaratan yerli bireysel yatırımcıların repo-ters repo işlemlerindeki payı 1 puan artarak %11 olmuştur.

Kesin alım-satım işlemlerinde %9 paya sahip olan yabancı yatırımcıların, repo-ters repo işlemlerindeki payı %2'nin altındadır.

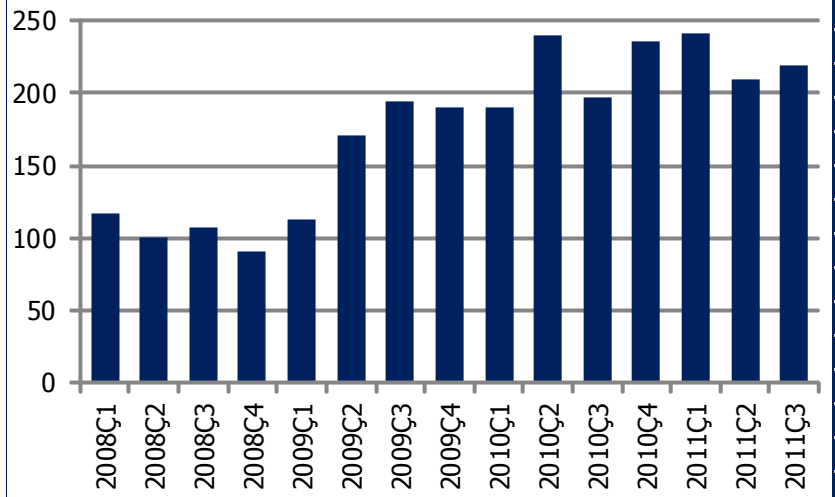
Repo işlemlerinin ağırlıklı olarak yurtiçi pazarlama ve yatırım fonları departmanları aracılığıyla yapıldığı görülmektedir. Repo işlemlerinin %4'ünü aracı kurumlar kendi portföyleri için yapmıştır.

VOB İŞLEMLERİ

Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsasında (VOB); bankalar, aracı kurumlar ve vadeli işlemler aracılık şirketleri faaliyet göstermektedir. 2011 yılının ilk 9 ayında aracı kuruluşların toplam VOB işlemleri 2010/09'a göre %7 artarak 670 milyar TL olmuştur

VOB hacimlerine çeyrek dönemlerde bakıldığında hisse senetlerine benzer şekilde 2011 yılının ilk çeyreğinde 241 milyar TL ile rekor

Aracı Kuruluşların VOB İşlem Hacmi (Myr. TL)

Kaynak: VOB

seviyeye ulaşan VOB işlem hacmi ikinci çeyrekte azalmış (210 milyar TL), üçüncü çeyrekte ise hafif toparlanma ile 219 milyar TL'ye çıkmıştır.

SGMK işlemlerinin aksine, VOB işlemlerinde aracı kurum işlemleri ağırlıktadır. Eylül 2011 itibariyle aracı kurumlar toplam işlem hacminin %85'ini yaparken, bir önceki yıla kıyasla bu pay 2 puan düşmüştür. Halihazırda faaliyette olan bir vadeli işlem aracılık şirketinin toplam içindeki payı %1'in altındadır.

İlerideki tablolarda aracı kurum ve vadeli işlemler aracılık şirketlerinin VOB işlemleri incelenmektedir. Aracı kurum ifadesi her iki kurum türünü de kapsamaktadır.

2011 yılının ilk 9 ayında 71 aracı kurum VOB'da faaliyet göstermiştir. İlk 10 aracı kurum toplam işlemlerin %55'ini, ilk 20 kurum ise %78'ini yapmıştır. Hisse senedi piyasasındaki yoğunlaşmaya kıyasla VOB işlemlerindeki yoğunlaşma daha yüksektir.

Aracı kurumlar VOB işlemlerinin büyük bir kısmını

Aracı Kuruluşların VOB İşlem Hacmi

	Hacim (Myr. TL)			Pay	
	2010/09	2011/09	Değişim	2010/09	2011/09
Aracı Kurum	543	570	5%	87%	85%
Banka	84	98	17%	13%	15%
Vadeli İşlem AK	0	3	2517%	0%	0%
Toplam	627	670	7%	100%	100%

Kaynak: VOB

Aracı Kurumların Yatırımcı Bazında VOB İşlem Hacmi Dağılımı		
	2010/09	2011/09
Yurtiçi Yatırımcı	89.7%	83.4%
Bireysel	76.5%	66.3%
Kurumlar	11.0%	13.3%
Kurumsal	2.2%	3.9%
Yurtdışı Yatırımcı	10.3%	16.5%
Bireysel	0.1%	0.1%
Kurumlar	4.1%	9.2%
Kurumsal	6.0%	7.2%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

yurtiçindeki yatırımcılarla yaparken, son dönemde yabancı yatırımcıların payı artış göstermektedir.

Yabancı yatırımcıların payı 2011/09 döneminde bir önceki yılın eş dönemine kıyasla 6 puan artarak %17'ye ulaşmıştır. Yurtdışı kurumlar VOB'daki işlemlerin %9'unu, yurtdışındaki kurumsal yatırımcılar ise %7'sini gerçekleştirmiştir.

Bir önceki yıla kıyasla, işlem hacmi nominal olarak azalan yerli bireysel yatırımcıların payı ise 10 puan gerilemiştir. Yine de VOB işlemlerinin üçte iki gibi önemli bir kısmı bireysel yatırımcılar tarafından yapılmaktadır. Yurtiçindeki kurumların payı 2 puan artarak %13 olurken, işlemlerini yaklaşık iki kat artıran yurtiçi kurumsal yatırımcıların payı %4 olmuştur.

Aracı kurumların VOB faaliyetleri departman bazında ele alındığında, internet işlemlerinin payının 5 puan artışla %38'e çıktığı görülmektedir. Bu işlemlerin beşte birini bir aracı kurum tek başına yapmıştır. Bununla birlikte, hisse senedi işlemlerinde olduğu gibi VOB işlemlerinde internet diğer departmanları geride bırakmıştır.

Azalan işlem hacimlerinin de etkisiyle yurtiçi pazarlama ve merkez dışı satış noktası olan şube, acente ve irtibat bürolarının payı azalmıştır. Merkez ve

Aracı Kurumların Departman Bazında VOB İşlem Hacmi Dağılımı		
	2010/09	2011/09
Yurtiçi Pazarlama	23.3%	16.7%
Şubeler	12.6%	11.3%
Acenteler	4.0%	3.2%
İrtibat Bürosu	5.1%	1.8%
İnternet	33.2%	37.5%
Çağrı Merkezi	0.2%	0.1%
Yatırım Fonları	0.8%	1.0%
Portföy Yönetimi	1.0%	1.4%
Kurum Portföyü	10.0%	10.6%
Yurtdışı Pazarlama	9.9%	16.4%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

merkez dışı örgütlerden yapılan işlemler toplam VOB işlemlerinin %55'i kadardır.

Kurum portföyünün payı 1 puan artarak %11'e yükselmiştir. Hisse senedi ve SGMK işlemleri ile karşılaştırıldığında nominal olarak en fazla kurum portföyü işlemi 60 milyar TL ile VOB'da yapılmıştır.

Portföy yönetimi müşterileri için yapılan VOB işlemlerinde de ufak bir artış olmuştur. Portföy yönetimi müşterilerine yapılan VOB işlemleri, hisse senedi işlemlerinin iki katına yakındır.

KURUMSAL FİNANSMAN FAALİYETLERİ

Yatırım bankacılığı faaliyetlerinin incelendiği bu bölümde, aracı kurumların kurumsal finansman departmanları tarafından yapılan proje sayıları derlenmiştir.

Krizin ardından, özellikle 2010 yılının ilk çeyreğinden sonra aracı kurumların kurumsal finansman faaliyetlerinde bir canlanma olmuş, son birkaç yıldır durgun olan halka arz sayılarında önemli yükselişler yaşanmış, tahvil ihraçları artmıştır.

Eylül 2011 itibarıyla herhangi bir yatırım bankacılığı alanında faaliyeti olan kurum sayısı 30'dur. Aynı dönem sonunda 34 kurumda en az bir kurumsal finansman çalışanı bulunmaktadır.

2011 yılına 263 kurumsal finansman projesiyle baş-

Aracı Kurumların VOB İşlem Hacmi Sıralaması (2011/09)		
Sıralama	İşlem Hacmi Payı	Kümülatif Pay
1-10	55%	55%
11-20	23%	78%
21-71	22%	100%

Kaynak: VOB

Kurumsal Finansman Faaliyetleri (Proje Sayıları)							
	2010/09			2011/09			
	Tamam- lanan	Dönem Başı	Yeni Sözleşme	Tamam- lanan	Süresi Dolan	Fesih Edilen	Dönem Sonu
Birincil Halka Arz	19	11	36	24	5	4	14
İkincil Halka Arz	0	1	1	0	0	1	1
Tahvil İhracı	17	3	37	30	0	0	10
SAB-Alış	5	24	14	7	6	1	24
SAB-Satış	11	77	35	9	10	1	92
Finansal Ortaklık	0	7	0	1	2	0	4
Sermaye Artırımı	20	49	59	27	12	3	66
Temettü Dağıtım	42	29	66	20	6	1	68
Özelleştirme Projeleri-Alış Tarafı	3	6	5	1	3	0	7
Özelleştirme Projeleri-Satış Tarafı	0	9	1	2	0	0	8
Diğer Danışmanlık	19	47	38	28	6	1	50
Toplam	136	263	292	149	50	12	343
Kaynak: TSPAKB							

layan aracı kurum sektörü, ilk dokuz ay içinde 292 yeni proje daha imzalamıştır. Bu projelerin 149 tanesi ilgili dönemde tamamlanırken, 50 projenin süresi dolmuş, 12 proje ise fesih edilmiştir. Sonuç olarak aracı kurumlar, yılın son çeyreğine 343 proje ile girmiştir.

SPK, İMKB, TOBB ve Birliğimiz ortaklığında başlatılan Halka Arz Seferberliği 2010 yılından başlayarak halka arzlara bir ivme kazandırmıştır. 2011 yılının ilk dokuz ayı içinde 36 şirketin halka arzı için yeni sözleşme yapılırken, 24 şirketin halka arzı tamamlanmıştır. Bu şirketlerden ikisi küçük ve orta ölçekli şirketler için açılan Gelişen İşletmeler Piyasasında işlem görmeye başlamıştır. 5 sözleşmenin süresi dolarken, 4 tanesi ise fesih edilmiştir. Sonuç olarak, aracı kurumların elinde 14 şirketin halka arzına ait sözleşme bulunmaktadır.

İkincil halka arzlarda ise devreden bir sözleşmeye ek olarak 2011/09 dönemi içinde bir yeni sözleşme daha eklenmiş, bunlardan bir tanesi ise fesih edilmiştir. İlgili dönem sonunda tamamlanmış bir sözleşme bulunmamaktadır.

Sermaye piyasasında özel sektör borçlanma araçlarının ihracına uzun bir süre ara verilmişti. 2010 yılından başlayarak halka arzlarla beraber bu ihraçların da, yasal düzenlemelerin iyileştirilmesi ve uygun faiz düzeyleri neticesinde, yeniden canlandığı görülmektedir. 2011 yılının ilk 9 ayında aralarında tahsisli olarak satılanlar da dahil olmak üzere 30 borçlanma

aracının ihracı yapılmıştır.

Dönem başında üzerinde çalışılan şirket satın alma/birleşme (SAB) alış tarafındaki 24 sözleşmeye 14 yeni sözleşme eklenmiş, bunların 7'si tamamlanmıştır. Tamamlanan sözleşmelerden 4 tanesi bir aracı kuruma aittir. SAB-Satış tarafında ise devreden 77 sözleşmeye, 35 yeni sözleşme eklenmiş, toplam 9 proje tamamlanmıştır. Bir önceki yıldan devreden finansal ortaklık sözleşmelerinden de 1'i tamamlanmıştır.

Sermaye artırımı ve temettü dağıtım konusunda ilk 9 ayda tamamlanan toplam 47 projenin yaklaşık yarısını bir aracı kurum yapmıştır.

Özelleştirme projelerinin alış tarafında 1, satış tarafında ise 2 tane olmak üzere toplam 3 proje tamamlanmış, 15 proje ise bir sonraki döneme devrolmuştur.

Değerleme, proje finansmanı, fizibilite analizi gibi işlemleri kapsayan 28 diğer danışmanlık sözleşmesi 2011/09 itibarıyla tamamlanmıştır.

PORTFÖY YÖNETİMİ FAALİYETLERİ

Aracı kurumlar portföy yönetimi alanında da faaliyet göstermektedir. Aracı kurumlardan toplanan verilerle hazırlanan bu bölümdeki tablolar, bir yatırımcının

Aracı Kurumlarda Portföy Yönetimi Faaliyetleri			
	2010/09	2011/09	Değ.
Aracı Kurum Sayısı	35	34	-2.9%
Portföy Yönetimindeki Yatırımcı Sayısı	1,481	1,859	25.5%
Bireysel Yatırımcı Sayısı	1,331	1,681	26.3%
A Tipi Yatırım Fonu Sayısı	37	40	8.1%
B Tipi Yatırım Fonu Sayısı	62	73	17.7%
Diğer Kurumsal Yatırımcı Sayısı	19	22	15.8%
Diğer Kurum Sayısı	32	43	34.4%
Yönetilen Portföy Büyüklüğü (Mn. TL)	4,021	4,505	12.0%
Bireysel Yatırımcı Portföy Büyüklüğü	328	539	64.4%
A Tipi Yatırım Fonu Portföy Büyüklüğü	160	299	86.3%
B Tipi Yatırım Fonu Portföy Büyüklüğü	2,889	3,170	9.7%
Diğer Kurumsal Yatırımcı Portföy Büyüklüğü	357	322	-10.0%
Diğer Kurum Portföy Büyüklüğü	286	175	-38.8%
Ortalama Portföy Büyüklüğü (Mn. TL)	-	-	-
Bireysel Yatırımcı Portföy Büyüklüğü	0.2	0.3	30.2%
A Tipi Yatırım Fonu Portföy Büyüklüğü	4.3	7.5	72.3%
B Tipi Yatırım Fonu Portföy Büyüklüğü	46.6	43.4	-6.8%
Diğer Kurumsal Yatırımcı Portföy Büyüklüğü	18.8	14.6	-22.3%
Diğer Kurum Portföy Büyüklüğü	8.9	4.1	-54.5%

Kaynak: TSPAKB

birden fazla aracı kurumda portföy yönetim hesabı olabileceği göz önünde tutularak değerlendirilmelidir.

Portföy yönetimi konusunda faaliyet gösteren aracı kurum sayısı Eylül 2010 sonuna göre 1 azalmış ve 34 olmuştur. Karşılaştırılan dönemde bir aracı kurum ilk defa portföy yönetim hizmeti vermeye başlarken, iki aracı kurum ise bu faaliyetlerini durdurmuştur. 2011/09'da aracı kurumlardan portföy yönetimi hizmeti alan yatırımcı sayısı %25 oranında yükselirken, yönetilen portföy büyüklüğü %12 artarak 4,5 milyar TL'ye çıkmıştır.

Portföy Yönetim Şirketleri			
	2010/09	2011/09	Değ.
Portföy Yönetim Şirketi Sayısı	24	30	20.0%
Portföy Yönetimindeki Yatırımcı Sayısı	1,375	1,607	14.4%
Bireysel	792	914	13.3%
Kurumsal-Tüzel	583	693	15.9%
Yönetilen Portföy Büyüklüğü (Mn. TL)	42,262	49,881	12.8%
Bireysel	842	934	9.9%
Kurumsal-Tüzel	42,649	48,947	12.9%
Ortalama Portföy Büyüklüğü (Mn. TL)	-	-	-
Bireysel	1.1	1.0	-4.0%
Kurumsal-Tüzel	73.2	70.6	-3.6%

Kaynak: SPK

Portföy yönetimindeki bireysel yatırımcıların sayısı 350 kişi artarak 1.681'e çıkmıştır. Bireysel yatırımcılara ait portföy büyüklüğü %64 artarak 539 milyon TL'ye ulaşırken, ortalama portföy büyüklüğü %30 artışla 300.000 TL olmuştur.

Karşılaştırılan dönemler arasında A tipi yatırım fonu sayısı 3 adet artarken, toplam büyüklüğü iki kata yakın artmış, ortalama portföy büyüklüğü 4 milyon TL'den 8 milyon TL'ye yükselmiştir.

Aracı kurumlarca yönetilen B tipi yatırım fonları, hem sayı hem de portföy büyüklüğü açısından A tipi yatırım fonlarını hayli geride bırakmaktadır. İlgili dönemler arasında, 6 aracı kurum 13 yeni B tipi yatırım fonu yönetmeye

başlarken, iki aracı kurumun yönettiği B tipi yatırım fonu kapanmıştır. Eylül 2011 itibarıyla, yönetilen 73 B tipi yatırım fonunun portföy büyüklüğü 3 milyar TL'yi geçmiştir. Bu fonların ortalama portföy büyüklüğü ise 43 milyon TL'dir.

Aracı kurumların portföy yönetim hizmeti verdiği diğer kurum ve kurumsal yatırımcı sayısı 65 iken, bu yatırımcıların portföy büyüklüğü de 500 milyon TL'dir.

Aracı kurumların dışında portföy yönetim şirketleri de bu hizmeti sunmaktadır. 2010/09'a göre yeni portföy yönetim şirketleri kurulmaya başlamıştır. SPK'nın yayınladığı verilere göre portföy yönetimi faaliyetinde bulunan bu şirketlerin sayısı 6 adet artarak 30'a ulaşmıştır. Bu sayının yanı sıra, henüz portföy yönetimine başlamamış olan iki portföy yönetim şirketi daha mevcuttur.

Portföy yönetim şirketlerinden hizmet alan yatırımcı sayısı bir

yılda %14 artarak Eylül 2011 sonunda 1.607'e çıkarken, toplam portföy büyüklüğü 50 milyar TL'ye ulaşmıştır.

Portföy yönetimi şirketlerindeki bireysel yatırımcı sayısı, aracı kurumları tercih eden yatırımcıların yaklaşık yarısı kadar iken, bu şirketlerden hizmet alan bireysel yatırımcıların ortalama portföyleri 1 milyon TL, aracı kurumlardaki bireysel yatırımcılarınki 300.000 TL'dir.

Diğer taraftan bu şirketlerdeki kurumsal-tüzel yatırımcı sayısı, aracı kurumlardan hizmet alanların dört katına yakın olup; bu kurumlardaki ortalama portföy büyüklüğü (71 milyon TL) aracı kurumların (23 milyon TL) üç katıdır.

KREDİLİ İŞLEMLER

Kredili işlemlere ilişkin veriler incelenirken, portföy yönetim faaliyetlerinde olduğu gibi, bir yatırımcının birden fazla kurumda hesabı olabileceği göz önünde tutulmalıdır. 30 Eylül 2010 itibariyle hisse senedi işlemleri için kredi kullandıran aracı kurum sayısı 60 iken, bu rakam 30 Eylül 2011'de 61'e yükselmiştir.

2011 Eylül sonunda kredili işlem sözleşmesi bulunan yatırımcı sayısı bir önceki yıla kıyasla çok değişmemiş, 53.000 olmuştur. Bu yatırımcıların 10.168'i dönem sonunda kredi kullanırken, kullandırılan kredi bakiyesi 1,5 katına çıkmış, 830 milyon TL olmuştur. Kişi başına kullandırılan kredi tutarı ise %44 artarak 81.600 TL olmuştur. Diğer taraftan, aracı kurumlar arası yoğunlaşma devam etmekte olup, 2011/09 sonu itibariyle kredi hacminin üçte birinden fazlasını iki kurum kullandırmıştır.

Kredili İşlemler	2010/09	2011/09	Değişim
Sözleşmeli Yatırımcı Sayısı	52,997	53,090	0.2%
Kredi Kullanan Yatırımcı Sayısı	9,738	10,168	4.4%
Kredi Bakiyesi (bin TL)	551,664	829,706	50.4%
Kişi Başına Kredi (TL)	56,651	81,600	44.0%

Kaynak: TSPAKB

ŞUBE AĞI

2011/09 itibariyle aracı kurumların yatırımcılara ulaşmakta kullandığı merkez dışı örgütlerin sayısı

Erişim Ağı	2010/09	2011/09	Adet Değ.
Şube	160	160	0
İrtibat Bürosu	45	58	13
Acente Şubesi	6,234	6,519	285
Toplam	6,439	6,737	298

Kaynak: TSPAKB

toplamda 298 adet artarak 6.737'ye ulaşmıştır. Çı- kışta genellikle banka şubelerini ifade eden acente sayısının artışı etkili olmuştur.

Aracı kurumların doğrudan sahip olduğu şube sayısı değişmemiş, 160'da kalmıştır. Bununla birlikte, 2011 yılının üçüncü çeyreğinde 7 şubesi olan bir aracı kurumun verileri faaliyetinin geçici olarak durdurulması sebebiyle bu sayıya dahil edilmemiştir.

Aracı Kurum Sayısı	2010/09	2011/09
Şubesi Olan	32	30
İrtibat Bürosu Olan	20	21
Acentesi Olan	12	12
Toplam	47	45

Kaynak: TSPAKB

Verilere daha uzun vadeli bir perspektifle bakıldığında, 2007 yılının üçüncü

çeyreğinden bu yana şube sayılarında süregelen düşüşün 2010 yılının ikinci çeyreğinde durduğu görülmektedir. Yine de 2011/09'da 160 olan şube sayısı, kriz öncesinde 246'ya kadar ulaşan rakamın epey altındadır. Eylül 2011 itibariyle, 30 aracı kurumun şubesi bulunmaktadır. 2007 sonunda bu rakam 40, 2008 yılında 37, 2009 yılında ise 33 idi.

Şubelerdeki kadar çarpıcı olmamakla birlikte, aracı kurumların doğrudan sahip olduğu irtibat bürosu sayıları finansal krizle birlikte gerilemeye başlamıştır.

Aracı kurumlar 2007 yılına 63 irtibat bürosu ile girerken, bu rakam 2009 yılının üçüncü çeyreğinde 38'e kadar gerilemiştir. Devam eden dönemlerde tekrar yükselişe geçen irtibat bürosu sayısı Eylül 2011 itibariyle 58'e ulaşmıştır. Bu noktada dikkati çeken husus, irtibat bürosu olan kurum sayısının henüz 2007 yılı seviyesine ulaşamamış olduğudur. 2007 yılbaşında 31 aracı kurum irtibat büroları aracılığıyla yatırımcılara ulaşırken, bu rakam Eylül 2011'de 21'dir.

Şube ve irtibat bürosu olan aracı kurumların detaylarına bakıldığında, krizle birlikte bunları kapatan aracı kurumların piyasa koşulları düzeldikten sonra, şube veya irtibat bürolarını tekrar faaliyete geçirmedikleri, buna karşın farklı aracı kurumların bu kanalları kullanmaya başladığı görülmektedir.

Sonuç olarak, Eylül 2011 verileri 2007 sonu ile karşılaştırıldığında daha az aracı kurumun, doğrudan sahip olduğu şube ile yatırımcılara ulaşmaya çalıştığı görülmektedir. Diğer taraftan, bankaların sahip olduğu acente şubelerinin sayısı ise artmaya devam etmektedir.

İNTERNET İŞLEMLERİ

Eylül 2011 itibarıyla, fiziki erişim noktalarının yanı sıra internet gibi alternatif kanalları kullanarak yatırımcılara ulaşmaya çalışan aracı kurum sayısı iki adet artarak 64'e yükselmiştir. İnternet hizmeti sunan ve Eylül ayı içerisinde faaliyeti geçici olarak durdurulan aracı kurum da göz önünde bulundurulduğunda, yatırımcılar yılın ilk 8 ayında 65 aracı kurum vasıtasıyla internet işlemi gerçekleştirmiştir.

Bu bölümdeki veriler, bir yatırımcının birden fazla aracı kurumda hesabı olabileceği göz önüne alınarak değerlendirilmelidir.

Daha önce bahsedildiği gibi internetin işlem hacimindeki payı artmıştır. 2011 yılının ilk dokuz ayında hisse senedi işlemlerinin %24'ü, vadeli işlemlerin ise %38'i internet üzerinden yapılmıştır.

2011/09'da 63 aracı kurum hisse senedi, 8 aracı kurum SGMK kesin alım-satım, 42 aracı kurum VOB ve 36 aracı kurum varant işlemleri için internet kanalını yatırımcıların hizmetine sunmuştur.

İnternet üzerinden hisse senedi işlemi yapan yatırımcı sayısı karşılaştırılan dönemler arasında %37 artarak 354.000'e yükselmiştir. İlgili dönemde işlem hacmi ise %51 artarak 273 milyar TL'ye ulaşmıştır. İşlem hacminin yaklaşık %30'unu dört aracı kurum yapmıştır.

Son yıllarda hızlı büyüyen internet üzerinden kaydedilen VOB işlem hacmi bu dönemde %19 artarak 214 milyar TL olmuştur. 6.442 yatırımcı VOB işlemleri için interneti kullanmıştır. İnternet hizmeti sunan aracı kurumlar arasındaki yoğunlaşma hisse senedi işlemlerinden daha fazladır. İşlem hacminin yaklaşık %55'ini dört aracı kurum yapmıştır.

İnternet üzerinden yapılan VOB işlem hacmi hisse senetlerine yakın olmasına rağmen işlem yapan yatırımcı sayısı hisse senedi yatırımcılarının %2'si kadardır. Öte yandan, interneti kullanan bir hisse senedi yatırımcısının işlem başına ortalama emir büyüklüğü 6.500 TL iken, VOB yatırımcısında bu rakam 41.000 TL'ye çıkmaktadır.

Hayli sınırlı olan internet üzerinden yapılan SGMK işlemleri, hem yatırımcı hem de işlem hacmi anlamında gerilemiştir.

2010 yılında işlem görmeye başlayan varantlarda ise işlemlerin %22'si internet üzerinden gerçekleştirilmiştir. 1,5 milyar TL'ye yaklaşan varant internet işlemleri, tahvil-bono işlemlerinin üzerindedir.

ÇAĞRI MERKEZİ İŞLEMLERİ

2011 Eylül sonu itibarıyla 13 aracı kurumun çağrı merkezi verileri derlenmiştir. Bununla birlikte, 2008 yılından önce bu faaliyetleri ile ilgili bilgileri sağlayan bir aracı kurum, 2008'den

İnternet İşlemleri	2010/09	2011/09	Değişim
Aracı Kurum Sayısı	62	64	3%
Hisse Senedi			
İşlem Yapan Yatırımcı Sayısı	259,151	354,443	37%
İşlem Sayısı	29,445,447	42,177,261	43%
Hacim (Mn. TL)	180,831	273,334	51%
SGMK Kesin Alım-Satım			
İşlem Yapan Yatırımcı Sayısı	198	141	-29%
İşlem Sayısı	1,292	775	-40%
Hacim (Mn. TL)	19	12	-35%
VOB			
İşlem Yapan Yatırımcı Sayısı	6,225	6,442	3%
İşlem Sayısı	3,465,561	5,242,829	51%
Hacim (Mn. TL)	180,102	214,360	19%
Varant			
İşlem Yapan Yatırımcı Sayısı	-	3,713	-
İşlem Sayısı	-	854,735	-
Hacim (Mn. TL)	-	1,447	-
Kaynak: TSPAKB			

Çağrı Merkezi İşlemleri			
	2010/09	2011/09	Değişim
Aracı Kurum Sayısı	13	13	0%
Hisse Senedi			
İşlem Yapan Yatırımcı Sayısı	22,447	21,530	-4%
İşlem Sayısı	400,886	410,403	2%
Hacim (Mn. TL)	3,720	7,586	104%
SGMK Kesin Alım-Satım			
İşlem Yapan Yatırımcı Sayısı	131	83	-37%
İşlem Sayısı	388	266	-31%
Hacim (Mn. TL)	52	26	-49%
Vadeli İşlem ve Opsiyon			
İşlem Yapan Yatırımcı Sayısı	410	488	19%
İşlem Sayısı	13,487	13,331	-1%
Hacim (Mn. TL)	1,037	539	-48%
Varant			
İşlem Yapan Yatırımcı Sayısı	-	425	-
İşlem Sayısı	-	4,317	-
Hacim (Mn. TL)	-	8	-
Kaynak: TSPAKB			

İtibaren bu verilerini Birliğimize sunamamaya başlamıştır. Dolayısıyla, yatırımcıların çağrı merkezi yoluyla hizmet alabileceği kurum sayısı aslında 14'tür.

Alternatif dağıtım kanalları arasında yer alan çağrı merkezi, hem bu kanalı tercih eden yatırımcı sayısı hem de işlem hacimleri açısından internetin hayli gerisinde kalmaktadır. Toplam işlem hacimlerinde ise çağrı merkezinin payı %1'in altında kalmaktadır.

Bu bölümdeki veriler incelenirken, internet işlemlerinde olduğu gibi, bir yatırımcının birden fazla kurumda hesabı olabileceği göz önünde tutulmalıdır.

2011 yılının ilk 9 ayında 13 kurumun çağrı merkezinden 21.530 yatırımcı 7,6 milyar TL'lik hisse senedi işlemi yapmıştır. Yatırımcı sayısı çok değişmezken işlem hacmi 2 kat artmıştır.

2011 yılında çağrı merkezi üzerinden 8 kurum vadeli işlem hizmeti sunmuş olup, işlem hacmi 540 milyon TL'ye düşmüştür.

İki aracı kurumda çağrı merkezi üzerinden yapılan tahvil bono işlemlerinin toplamı 26 milyon TL'de kalmıştır.

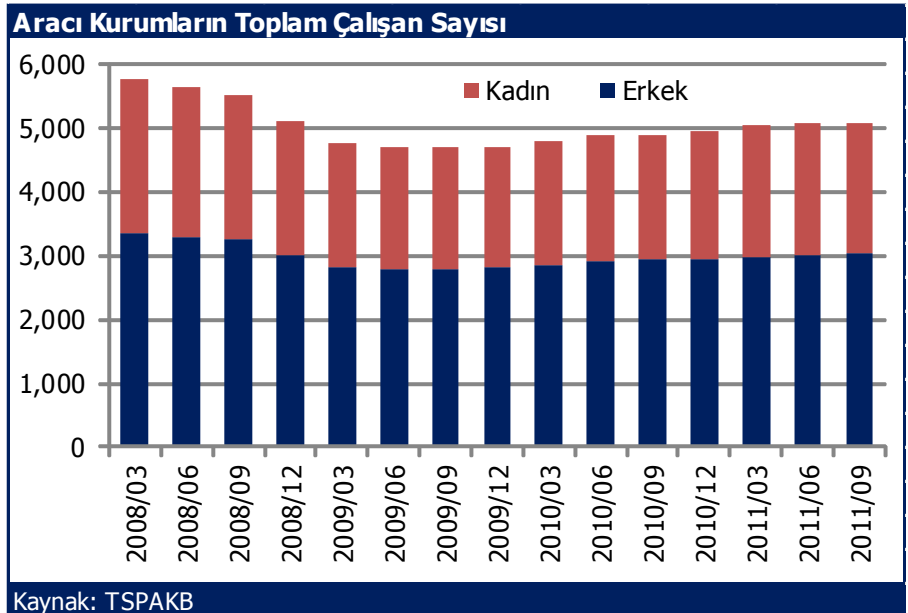
ÇALIŞAN PROFİLİ

Aracı kurum sektöründe çalışan sayısında 2007 yılının son çeyreğinden itibaren başlayan gerileme 2009/09 döneminde durmuş, ilerleyen dönemlerde ise hafif bir toparlanma görülmüştür. Çalışan sayısı Eylül 2011 sonunda, geçen senenin aynı dönemine göre 185 kişi artarak 4.907'den 5.092'ye yükselmiştir. Ancak bu sayı ile aracı kurumlar yine de kriz öncesindeki çalışan rakamına ulaşamamıştır. En fazla çalışanın bulunduğu kurumda 390 kişi istihdam edilmektedir. Kurum başına ortalama çalışan sayısı 55 iken, sektördeki çalışanların %60'ı erkektir.

Çalışanların Departman Dağılımı

Karşılaştırılan dönemlerde çalışanların departman dağılımında ciddi değişimler olmamıştır.

2011/09 döneminde 45 aracı kurumun en az 1 tane şube, acente veya irtibat bürosu vardır. 2010 Eylül sonunda olduğu gibi 2011 Eylül sonunda da merkez dışı örgütlerde çalışanlar, toplam çalışanların %30'unu oluşturmuştur. Bu çalışanlar ağırlıklı ola-

Çalışanların Departman Dağılımı		
	2010/09	2011/09
Merkez Dışı Örgütler	29.5%	30.1%
Şube	19.6%	19.2%
Acente	7.1%	7.2%
İrtibat Bürosu	2.9%	3.8%
Mali ve İdari İşler	16.5%	16.0%
Broker	6.3%	5.5%
Dealer	8.6%	7.8%
Yurtiçi Pazarlama (Merkez)	6.2%	6.5%
Araştırma	4.5%	4.9%
İç Denetim-Teftiş	3.3%	3.3%
Hazine	2.5%	2.3%
Bilgi İşlem	3.9%	4.0%
Kurumsal Finansman	2.6%	3.2%
Portföy Yönetimi	1.2%	1.4%
Yurtdışı Satış	3.3%	3.3%
İnsan Kaynakları	1.2%	1.2%
Diğer	10.2%	10.6%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

rak şubelerde istihdam edilirken, bu dönemde irtibat bürosu sayısındaki artışa paralel olarak çalışanların payı da %4'e çıkmıştır.

Banka şubelerinde aracı kurum bordrosunda çalışan personel, toplam çalışanların %7'sini oluşturmaya devam etmiştir. Acentelerde çalışan personelin yarısı bir aracı kurumun bordrosundadır. Bu kurum hariç tutulduğunda, ortalamada çalışanların %4'ünün acentelerde istihdam edildiği görülmektedir.

Departman Sayıları		
	2010/09	2011/09
Mali ve İdari İşler	91	91
Broker	76	73
Dealer	68	65
Yurtiçi Pazarlama (Merkez)	55	54
Araştırma	53	52
İç Denetim-Teftiş	89	90
Hazine	45	40
Bilgi İşlem	67	68
Kurumsal Finansman	30	34
Portföy Yönetimi	27	28
Yurtdışı Satış	40	45
İnsan Kaynakları	39	37
Diğer	86	85

Kaynak: TSPAKB

Merkez dışı örgütlerden sonra en fazla çalışanın olduğu mali ve idari işler departmanında, toplam çalışanların %16'sı bulunmaktadır. Rapor kapsamında incelenen kurumlardan bir tanesi faaliyetlerini geçici olarak durdurduğundan bu departmanda çalışan personeli bulunmamaktadır.

Karşılaştırılan dönemde hem broker ve dealer kadrosu olan aracı kurum sayısı hem de bu kadrolarda çalışan sayısı nominal olarak azalmıştır. 2010/09 döneminde broker ve dealer olarak çalışanlar toplam çalışanların %15'ini oluştururken bu oran 2011/09'da %13'e gerilemiştir.

Diğer taraftan, kurumsal finansman departmanı olan kurum sayısı 4 adet artarken bu departmanda çalışan sayısı 36 kişi artarak 164 olmuştur. Araştırma departmanı olan kurum sayısındaki azalmaya karşın, araştırma departmanında çalışan sayısı 25 kişi artmış ve 247 olmuştur.

Çalışanların Eğitim Durumu

Çalışanların eğitim seviyesine bakıldığında, lisans ve yüksek lisans diplomasına sahip çalışanların sayısının arttığı görülmektedir.

Çalışanların Eğitim Durumu		
	2010/09	2011/09
Yüksek Lisans	12.6%	13.4%
Lisans	59.3%	59.5%
Yükseköğretim	5.3%	5.6%
Lise	17.9%	16.9%
Ortaokul	2.0%	2.0%
İlkokul	3.0%	2.7%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

Karşılaştırılan dönemler arasında 121 kişi artan lisans diplomasına sahip çalışanların toplam içindeki payı %60'a yükselmiştir. Yüksek lisans diplomasına sahip çalışanların sayısı 66 kişilik artışla toplamın %13'üne çıkmıştır. Bu verilere yüksek okul mezunları da dahil edildiği zaman, sektör çalışanlarının %79'unun bir yüksek öğrenim kurumundan mezun olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Çalışanların Yaş Dağılımı

Aracı kurum çalışanları yaş dağılımı bazında incelendiğinde, çalışanların en fazla olduğu grup %48 pay ile 31-40 yaş arasındadır. Bununla birlikte, karşılaştırılan dönemler arasında bu grubun toplamdaki payı 3 puan gerilemiştir. Öte yandan, 41-50 arası grubun

Çalışanların Yaş Dağılımı		
	2010/09	2011/09
18-25	5.6%	5.9%
26-30	17.8%	18.0%
31-35	24.2%	21.9%
36-40	27.4%	26.5%
41-45	15.6%	17.0%
46-50	6.1%	7.1%
51-55	2.1%	2.3%
56-60	0.6%	0.7%
61+	0.6%	0.6%
Toplam	100.0%	100.0%
Kaynak: TSPAKB		

toplamdaki payı da 2 puan artarak %24'e çıkmıştır. Bu durum, mevcut çalışanların yaşlarının ilerlemesinin bir sonucudur.

18-25 yaş aralığındaki personel sayısı 23 adet artarak sektördeki çalışanların %6'sını oluştururken, 2008 yılından beri en yüksek rakamına ulaşmıştır. 26-30 yaş grubunun payında da ufak bir artış dikkat çekmektedir.

Çalışanların İş Tecrübesi

Aracı kurumlarda çalışanların iş tecrübesi bazında dağılımı, personelin %61'inin 10 yıl ve üstü tecrübeye sahip olduğunu göstermektedir.

Yaş dağılımındaki değişime paralel olarak, mevcut çalışanların tecrübesinin artmasından dolayı, 10-15 yıl deneyime sahip personelin payı azalırken, 15 yıl ve üstü çalışanların payı 3 puan artarak %36'ya yükselmiştir.

Çalışanların İş Tecrübesi		
(Yıl)	2010/09	2011/09
0-2	6.5%	8.0%
3-5	12.2%	11.7%
6-10	19.6%	19.0%
11-15	28.6%	25.3%
15+	33.1%	36.0%
Toplam	100.0%	100.0%
Kaynak: TSPAKB		

Diğer taraftan, ilk iş deneyimi olarak yorumlanabilecek 2 yıla kadar tecrübeli çalışan sayısının artması neticesinde, bu grubun payı iki puan artarak %8'e yükselmiştir.

GENEL DEĞERLENDİRME

Bu raporumuzda, aracı kurum sektörünün 2011 yılının ilk 9 ayındaki faaliyetleri bir önceki yılın aynı dönemiyle kıyaslamalı olarak incelenmiştir.

2011/09 döneminde aracı kurumların hisse senedi işlem hacmi bir önceki yılın eş dönemine göre %25 artarak 1,1 trilyon TL'yi aşmıştır. İşlemlerin %44'ü 10 aracı kurum tarafından gerçekleştirilmiştir. Hisse

senedi işlemlerinin %85'i yerli yatırımcılar tarafından yapılırken, en önemli pay bireysel yatırımcılara aittir. Aracı kurumlardaki personelin büyük bir kısmının istihdam edildiği yurtiçi pazarlama ve şubelerden yapılan işlemlerin payı azalmıştır. Buna karşın, işlemlerin aracısız olarak gerçekleştirildiği internetin payı %24'e ulaşmış, diğer bölümlerin üzerine çıkmıştır.

İlk kez Ağustos 2010'da İMKB'de işlem görmeye başlayan varant işlemlerinde bu dönemde 60 aracı kurum faaliyet göstermiş, bu kurumlar tarafından 6,6 milyar TL'lik işlem kaydedilmiştir.

2011 yılının ilk çeyreğinde rekor seviyeye ulaşan VOB işlemleri devam eden dönemlerde ilk çeyreğin altında kalsa da, 2011/09'da bir önceki yıla göre %7 artış yaşanmış, işlem hacmi 670 milyar TL olmuştur. Bu işlemlerin %85'i aracı kurumlar tarafından yapılmıştır.

Bu dönemde faaliyet gösteren 68 aracı kurumun VOB işlemlerinin büyük bir kısmı yurtiçindeki yatırımcılar tarafından yapılırken, son dönemde yurtdışındaki yatırımcıların payı artmış ve %17'ye ulaşmıştır. Departman bazında VOB işlemlerine bakıldığında hisse senedi işlemlerinde olduğu gibi internet %38 ile en yüksek paya sahiptir.

Yılın ilk 9 ayında banka ve aracı kurumlarca yapılan SGMK kesin alım-satım işlemleri %35 artarak 1,4 trilyon TL'ye çıkarken, repo-ters repo işlemleri ufak bir gerileme ile 4,7 trilyon TL'de kalmıştır. VOB işlemlerinin tersine aracı kurumların SGMK işlemlerindeki payı daha kısıtlıdır. Kesin alım-satım işlemlerinin %8'i, repo-ters repo işlemlerinin de %17'si aracı kurumlarca gerçekleştirilmektedir. Kesin alım-satım işlemleri ile repo-ters repo işlemleri birlikte ele alındığında SGMK işlemlerinin önemli bir kısmının yurtiçindeki emeklilik ve yatırım fonları gibi kurumsal yatırımcılar tarafından yapıldığı görülmektedir.

Krizin ardından, özellikle 2010 yılının ilk çeyreğinden sonra aracı kurumların kurumsal finansman faaliyetleri canlanmış, özellikle halka arz tarafında önemli gelişmeler yaşanmıştır. Yasal düzenlemelerin iyileştirilmesi ve uygun piyasa koşulları neticesinde, 2011 yılının ilk 9 ayında, aracı kurumlar 24 adet hisse senedi, 30 adet özel sektör borçlanma aracının ihracına aracılık etmiştir. Sektörün toplam kurumsal

finansman faaliyetlerine bakıldığında, 263 kurumsal finansman projesi ile yıla başlayan aracı kurumlar, dokuz ayda toplam 149 sözleşme tamamlamıştır.

Portföy yönetimi faaliyetlerinde büyüme görülmektedir. 2011/09 itibariyle 35 aracı kurumdan portföy yönetimi hizmeti alan bireysel yatırımcı sayısı %26 artarak 1.681'e yükselirken, bu yatırımcıların portföy büyüklüğü 539 milyon TL'ye yükselmiştir. Sayıları 40'ı bulan A Tipi yatırım fonlarının portföy büyüklüğü karşılaştırılan dönemler arasında iki katına çıkarak 300 milyon TL'ye çıkmıştır. İlgili dönemde B Tipi yatırım fonu sayısı 11 adet artarak 73'e yükselmiş, portföy büyüklüğü de 3 milyar TL'yi aşmıştır.

Portföy yönetimi şirketlerindeki bireysel yatırımcı sayısı, aracı kurumları tercih eden yatırımcıların yaklaşık yarısı kadar iken, bu şirketlerden hizmet alan bireysel yatırımcıların ortalama portföyleri 1 milyon TL, aracı kurumlardaki bireysel yatırımcılarınki 300.000 TL'dir. 1.600 bireysel ve kurumsal yatırımcıya hizmet veren portföy yönetim şirketlerinde yönetilen portföy büyüklüğü ise aracı kurumlardakinin hayli üzerinde, 50 milyar TL civarındadır.

Karşılaştırılan dönemler arasında, kredi kullanan müşteri sayısı 10.000 civarında kalırken, kullandırılan kredi bakiyesi 1,5 kat artarak Eylül 2011 sonunda 830 milyon TL olmuştur.

Aracı kurumların doğrudan sahip olduğu şube sayıları 160'da kalırken, irtibat bürosu sayıları 58'e yükselmiştir. Bununla birlikte, Eylül 2011 verileri 2007 sonu ile karşılaştırıldığında daha az aracı kurumun, doğrudan sahip olduğu şubelerle yatırımcılara ulaşmaya çalıştığı görülmektedir. Diğer taraftan, bankaların sahip olduğu acente şubelerinin sayısı ise artmaya devam etmektedir. Krizle birlikte şube ve irtibat bürolarını kapatan aracı kurumların piyasa koşulları düzeldikten sonra bunları tekrar faaliyete geçirmedikleri, buna karşın farklı aracı kurumların bu kanalları kullanmaya başladığı görülmektedir.

İnternet üzerinden yapılan işlemler artmaya devam etmiştir. Bu kanaldan yapılan hisse senedi işlem hacmi 2010 yılının ilk dokuz ayına kıyasla %51 artarak 273 milyar TL'ye (toplam işlemlerin %24'ü), VOB işlemleri ise %19 artarak 214 milyar TL'ye (toplam işlemlerin %38'i) yükselmiştir. İnternet üzerinden

yapılan VOB işlem hacmi hisse senetlerine yakın olmasına rağmen, işlem yapan yatırımcı sayısı hisse senedi yatırımcılarının %2'si kadardır. Çağrı merkezinden yapılan işlemlerin payı kısıtlı kalmaya devam etmiştir.

Aracı kurum sektöründe çalışan sayısında 2007 yılının son çeyreğinden itibaren başlayan gerileme 2009'un üçüncü çeyreğinde durmuş, ilerleyen dönemlerde ise hafif bir toparlanma görülmüştür. Çalışan sayısı 2011/09 sonunda, geçen senenin aynı dönemine göre 185 kişi artarak 5.092'ye yükselmekle beraber, 2007 seviyesinin altında kalmaya devam etmektedir. Çalışanların %79'u en az bir yüksek öğrenim kurumundan mezun iken, toplam çalışanların %61'i 10 yıl ve üstü tecrübeye sahiptir.

Özcan Çikot
ocikot@tspakb.org.tr

ARACI KURUMLARIN 2011/09 DÖNEMİ FİNANSAL VERİLERİ

Raporumuzda 2010 ve 2011 yılları için sırasıyla 93 ve 92 aracı kurumun ilk dokuz aya ait solo bilanço ve gelir tablosu verileri karşılaştırmalı olarak sunulmaktadır. Raporda incelenen verilerin detaylarına Birliğimizin internet sitesi www.tspakb.org.tr adresinden ulaşılabilir.

Birliğimiz, aracı kurumların kamuya açıkladıkları finansal tabloların (özet tablolar) yanı sıra, bu tablolara ilişkin detay verileri (dipnotlar) de derlemektedir. Birliğimiz tarafından hazırlanan ve Nisan 2010'da yayınlanan Aracı Kurum Finansal Tablo Hazırlama Rehberi doğrultusunda düzenlenen dipnotlar ile özet tablolar arasında ufak farklılıklar mevcuttur. Ancak raporumuzda, uygulama birliği açısından daha sağlıklı bulunduğundan, çeşitli tablolar detay veriler dikkate alınarak hazırlanmıştır.

BİLANÇO ANALİZİ

VARLIKLAR

30 Eylül 2011 itibarıyla aracı kurum sektörünün toplam varlıkları, bir önceki yıl Eylül sonuna kıyasla %20 oranında artarak 9,6 milyar TL'ye ulaşmıştır. Likit bir yapıya sahip sektörün toplam varlıklarının %92'sini dönen varlıklar oluşturmaktadır.

Dönen Varlıklar

Sektör bilançosunun yarısını nakit ve nakit benzeri varlıklar oluşturmaktadır. 2010 yılı eş dönemine göre dörtte bir oranında artış gösteren bu varlıklar, 4,9 milyar TL'dir. Nakit ve nakit benzeri varlıklar, aracı kurumların kendi hesaplarına yaptıkları vadeli ve vadesiz mevduat, yatırım fonu, ters repo ve para

Aracı Kurum Sektörünün Bilançosu

Varlıklar	30/09/2010 Bin TL	30/09/2011 Bin TL	% Değişim	30/09/2010 % Dağılımı	30/09/2011 % Dağılımı
I. DÖNEN VARLIKLAR	7,218,000	8,803,359	22%	91%	92%
Nakit ve Nakit Benzerleri	3,967,837	4,931,968	24%	50%	52%
Finansal Yatırımlar (Kısa Vadeli)	757,642	881,734	16%	10%	9%
Ticari Alacaklar (Kısa Vadeli)	2,371,740	2,835,897	20%	30%	30%
Diğer Alacaklar (Kısa Vadeli)	89,311	114,103	28%	1%	1%
Diğer Dönen Varlıklar	31,469	34,388	9%	0%	0%
Satış Ama. Elde Tutulan Duran Var.	0	5,269	A.D.	0%	0%
II. DURAN VARLIKLAR	749,741	770,298	3%	9%	8%
Ticari Alacaklar (Uzun Vadeli)	230	279	22%	0%	0%
Diğer Alacaklar (Uzun Vadeli)	10,487	14,797	41%	0%	0%
Finansal Yatırımlar (Uzun Vadeli)	509,277	558,668	10%	6%	6%
Özkaynak Yön. Değerlenen Yat.	65,706	48,307	-26%	1%	1%
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	7,332	7,344	0%	0%	0%
Maddi Duran Varlıklar	123,855	100,876	-19%	2%	1%
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	10,749	11,349	6%	0%	0%
Şerefiye	1,206	1,206	0%	0%	0%
Ertelenmiş Vergi Varlığı	20,385	26,927	32%	0%	0%
Diğer Duran Varlıklar	515	546	6%	0%	0%
TOPLAM VARLIKLAR	7,967,741	9,573,657	20%	100%	100%

Kaynak: TSPAKB

A.D: Anlamlı Değil

Aracı Kurumların Portföy Dağılımı					
Yatırım Araçları	30/09/2010 Bin TL	30/09/2011 Bin TL	% Değişim	30/09/2010 % Dağılımı	30/09/2011 % Dağılımı
Repo ve Mevduat	3,736,064	4,665,021	25%	81%	83%
Kamu SGMK	558,599	556,486	0%	12%	10%
Hisse Senedi	79,131	116,180	47%	2%	2%
Özel SGMK	27,105	115,645	327%	1%	2%
Diğer	194,627	151,649	-22%	4%	3%
Toplam	4,595,526	5,604,981	22%	100%	100%
Kaynak: TSPAKB					

piyasası işlemleri ile müşterilerine ait varlıkları içermektedir. Nakit ve nakit benzeri varlıkların %90'ını vadeli mevduatlar oluşturmaktadır. Vadeli mevduatların %39'u tek bir aracı kuruma aittir. Varlık ve yükümlülükler beraber değerlendirildiğinde, aracı kurum sektörünün para piyasasından borçlanarak mevduat yaptığı görülmektedir.

Aracı kurumların yatırım amacıyla ellerinde bulundukları varlıkları gösteren finansal yatırımların bilançodaki payı %9'dur. Eylül 2011 sonu itibarıyla finansal yatırımlar %16 artarak 882 milyon TL'ye çıkmıştır. Bu varlıkların %63'ünü kamu kesimi tahvil ve bonoları oluşturmaktadır.

Nakit ve nakit benzeri varlıklar finansal yatırımlar ile beraber değerlendirildiğinde, aracı kurum sektörünün portföy dağılımına ulaşılabilir. Sektörün toplam portföyü bir önceki yılın eş dönemine göre %22 artarak 5,6 milyar TL'ye çıkmıştır. Son bir yılda, %25 artış gösteren repo ve mevduatlar %83 ile en büyük paya sahiptir. Mevduatlar artarken, kamu kesimi tahvil portföyü değişmemiş, toplam içindeki payı 2 puan düşerek %10'a inmiştir.

Karşılaştırılan dönemler arasında hisse senedi yatırımları %47 artarak 116 milyon TL'ye yükselmiştir. Aracı kurumlar 2011 Eylül sonu itibarıyla İMKB'deki hisse senetlerinin halka açık kısmının %0,1'ine (binde 1) sahiptir. Aracı kurumların kendi portföyelerine yaptığı hisse senedi işlem hacmi, dönem boyunca elde ettikleri ortalama hisse senedi portföy büyüklüğüne oranlandığında, kurumların hisse senetlerini ortalama ne kadar süre elde tuttuğu hesaplanabilmektedir. Aracı kurum sektörünün 2011 yılının ilk dokuz ayında hisse senedi portföy değeri ortalama, elde tutulan ortalama portföy değeri olarak kabul edildiğinde, ortalama portföyleri 115 milyon TL ola-

rak bulunmaktadı. Diğer taraftan aracı kurumlar aynı dönemde kendi portföyelerine 40 milyar TL'lik hisse senedi işlemi yapmıştır. Bu veriler birlikte değerlendirildiğinde,

aracı kurumların ilk dokuz ayda kendi portföyelerinin 347 katı kadar işlem yaptığı sonucuna ulaşılmaktadır. Portföy için yapılan işlemin hem alım hem de satım tarafı olduğu göz önünde bulundurulursa, ilgili dönemde hisse senedi portföyelerinin 173 (=347/2) defa el değiştirdiği hesaplanmaktadır. Bir diğer ifadeyle, 2011 yılının ilk dokuz ayında (274 gün) aracı kurumlar hisse senedi portföyelerini ortalama olarak 1,6 (=274/173) gün ellerinde tutmuştur.

Özel sektör borçlanma araçlarının ihracında yaşanan artışın etkisiyle, bu araçların aracı kurumların portföyünde bulunan tutarı da artmaktadır. Karşılaştırılan dönemler arasında aracı kurumların özel sektör borçlanma araçlarına olan yatırımları 4 katın üzerinden artarak 116 milyon TL'ye yükselmiştir. "Diğer" başlığı altında sınıflandırılan yatırım fonları, para piyasası faaliyetleri ve türev ürünler gibi yatırımlar ise %22 gerileyerek 152 milyon TL'ye düşmüştür.

Bilançoda dikkat çeken bir diğer kalem ise %30 paya sahip olan kısa vadeli ticari alacaklardır. Bu alacakların %92'sini kredili müşterilerden alacaklar, müşterilerden alacaklar ile takas ve saklama merkezinden alacaklar oluşturmaktadır.

Müşterilerden alacaklar kalemi, karşılaştırılan dönemler arasında %19 azalarak 971 milyon TL'ye inerken, bu tutarın %66'sına bir aracı kurum tek başına sahiptir. Kredili müşterilerden alacaklar ise yaklaşık iki katına çıkmış 812 milyon TL'ye yükselmiştir. Aracı kurumların faaliyet verilerinin incelendiği "Faaliyet Verileri" bölümünde de değinildiği üzere, sektörün müşterilerine kullandırdıkları kredi bakiyesi 1,5 katına ulaşırken, ileride görüleceği üzere bu faaliyetten elde edilen gelirler %64 yükselmiştir. Ticari alacakların bir diğer önemli kalemi ise takas

ve saklama merkezinden alacaklardır. Karşılaştırılan dönemler arasında %57 artan bu alacaklar, ilgili dönem itibarıyla 813 milyon TL'ye ulaşmıştır. Sonuçta kısa vadeli ticari alacaklar %20 artışla 3 milyar TL'ye yaklaşmıştır.

Kısa vadeli diğer alacaklarda, verilen depozito ve teminatlar ile diğer çeşitli alacaklar yer alırken, bu kalem 114 milyon TL ile toplam varlıkların %1'ini oluşturmaya devam etmiştir.

Diğer dönen varlıklar kaleminde ise gelecek aylara/yıllara ait giderler, gelir tahakkukları ve diğer dönen varlıklar sınıflandırılmaktadır. Bu kalem 2011/09 itibarıyla %9 artarak 34 milyon TL'ye yükselmiştir.

Satış amacıyla elde tutulan varlıklar Eylül 2011 itibarıyla 5 milyon TL'dir. Bir aracı kurum, satışa çıkardığı gayrimenkullerini bu kalemde takip etmiştir.

Duran Varlıklar

Karşılaştırılan dönemler arasında %3 artış gösteren duran varlıklar 770 milyon TL'ye ulaşmıştır. Bu artışa rağmen duran varlıkların toplam varlıklar içindeki payı 1 puan düşerek %8'e inmiştir.

Duran varlıkların en önemli kalemi %6 paya sahip olan finansal yatırımlardır. Aracı kurum sektörünün uzun vadeli finansal yatırımları 2010 yılının eş dönemine göre 2011/09'da %10 artarak 559 milyon TL'ye yükselmiştir.

Aracı kurumların uzun vadeli finansal yatırımlarının yarısından fazlasını hisse senetleri oluşturmaktadır. Hisse senedi yatırımları %14 artarak 304 milyon TL'ye çıkmıştır. Bu artışta iki aracı kurumun hem iştirak paylarının hem de iştiraklerinin piyasa değerindeki artış etkili olmuştur.

Büyük bir bölümü İMKB ve Takasbank'ta teminat olarak bulundurulmuş uzun vadeli kamu kesimi sabit getirili menkul kıymet portföyü yarı yarıya gerileyerek 51 milyon TL'ye düşmüştür. Buna bağlı olarak bu yatırım araçlarının uzun vadeli finansal yatırımlar içindeki payı 11 puan düşüşle %9'a inmiştir. Bu düşüşte, bir aracı kurumun uzun vadeli tahvillerinin vadesinin dolması etkili olmuştur. Uzun ve kısa vadeli finansal yatırımlar beraber değerlendirildiğinde, kısa vadeli yatırımlar arasında SGMK'ların, uzun vadeli yatırımlar arasında ise iştirak hisse senetlerinin ağırlıklı olarak bulunduğu görülmektedir.

Aracı kurumların uzun vadeli özel sektör sabit getirili menkul kıymet yatırımları 2010/09'a göre önemli miktarda artış gösterse de, bu tutar sadece iki aracı kuruma aittir.

"Diğer" başlığı altında bazı aracı kurumlar Takasbank ve Gelişen Bilgi Teknolojileri gibi iştiraklerini, bazı aracı kurumlar ise konsolidasyona tabi iştiraklerini takip etmektedir. 2011/09 itibarıyla aracı kurumların uzun vadeli diğer finansal yatırımları %46 artmış ve 203 milyon TL'ye çıkmıştır.

Bu yükselişte bir aracı kurumun iştirakini değerlendirme yöntemini değiştirerek, bu yatırımını özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar kaleminden finansal yatırımlar kalemine alması neden olmuştur. Ayrıca, bir diğer aracı kurumun sahip olduğu iştirakindeki payını artırması ve yeni bir iştirak edinmesinin de yükselişe katkısı olmuştur.

Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlardaki %26'lık düşüş, daha önceden bahsedilen aracı kurumun iştirakini değerlendirme yöntemini değiştirmesinden kaynaklanmaktadır.

Maddi duran varlıklar 2011 Eylül sonunda %19

azalarak 101 milyon TL'ye gerilemiştir. Bu düşüşte, bir aracı kurumun satışını yaptığı gayrimenkulleri etkili olmuştur. Bir diğer büyük ka-

Aracı Kurumların Uzun Vadeli Finansal Yatırımları					
	30/09/2010	30/09/2011		30/09/2010	30/09/2011
Yatırım Araçları	Bin TL	Bin TL	% Değişim	% Dağılımı	% Dağılımı
Hisse Senetleri*	265,722	303,631	14%	52%	54%
Kamu SGMK	102,783	51,072	-50%	20%	9%
Özel SGMK	1	1,315	252981%	0%	0%
Diğer*	138,554	202,650	46%	27%	36%
Toplam	507,059	558,668	10%	100%	100%

Kaynak: TSPAKB

A.D: Anlamalı Değil

*Bazı aracı kurum iştirakleri bu kalemde takip edilmektedir.

lem olan ertelenmiş vergi varlığı ise karşılaştırılan dönemlerde yaklaşık üçte bir oranında artarak 27 milyon TL'ye yükselmiştir.

YÜKÜMLÜLÜKLER

Eylül 2011 itibariyle para piyasası faaliyetlerinin etkisiyle kısa vadeli yükümlülüklerin toplam içindeki payı 2 puan artışla %72'ye yükselmiştir. Özkaynaklar %28'e gerilerken, uzun vadeli yükümlülüklerin payı %1 civarındadır.

Kısa Vadeli Yükümlülükler

Eylül 2011 sonunda kısa vadeli yükümlülükler bir önceki yılın aynı dönemine göre %23 oranında artarak 7 milyar TL'ye yükselmiştir. Bu yükümlülüklerin en büyük kalemini 4 milyar TL'ye yaklaşan finansal borçlar oluşturmaktadır. Finansal borçların ise tamamına yakınına para piyasasına borçlar oluşturmaktadır. Para piyasasına borçların %69'u iki aracı kuruma aittir. Bu aracı kurumların bilançolarına daha ayrıntılı bakıldığında, para piyasasından borçlanıp mevduata yöneldikleri görülmektedir.

Aracı Kurum Sektörünün Bilançosu

	30/09/2010	30/09/2011		30/09/2010	30/09/2011
Kaynaklar	Bin TL	Bin TL	% Değişim	% Dağılımı	% Dağılımı
I. KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	5,595,148	6,858,810	23%	70%	72%
Finansal Borçlar (Kısa Vadeli)	3,109,413	3,840,739	24%	39%	40%
Diğer Finansal Yükümlülükler (Kısa Vadeli)	16,817	112,091	567%	0%	1%
Ticari Borçlar (Kısa Vadeli)	2,357,329	2,757,526	17%	30%	29%
Diğer Borçlar (Kısa Vadeli)	32,831	41,055	25%	0%	0%
Devlet Teşvik ve Yardımları (Kısa Vadeli)	0	0	A.D.	0%	0%
Dönem Kârı Vergi Yükümlülüğü	12,174	18,305	50%	0%	0%
Borç Karşılıkları (Kısa Vadeli)	13,837	13,353	-4%	0%	0%
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Karş. (KV)	36,084	50,858	41%	0%	1%
Diğer Yükümlülükler (Kısa Vadeli)	16,663	24,884	49%	0%	0%
Satış Amacıyla Elde Tutulan Duran Var. İliş. Yük.	0	0	A.D.	0%	0%
II. UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	38,991	48,664	25%	0%	1%
Finansal Borçlar (Uzun Vadeli)	3,795	6,571	73%	0%	0%
Diğer Finansal Yükümlülükler (Uzun Vadeli)	63	63	0%	0%	0%
Ticari Borçlar (Uzun Vadeli)	42	45	7%	0%	0%
Diğer Borçlar (Uzun Vadeli)	223	8	-96%	0%	0%
Devlet Teşvik ve Yardımları (Uzun Vadeli)	0	0	A.D.	0%	0%
Borç Karşılıkları (Uzun Vadeli)	5	5	0%	0%	0%
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Karş. (UV)	25,959	34,430	33%	0%	0%
Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	8,822	5,133	-42%	0%	0%
Diğer Yükümlülükler (Uzun Vadeli)	83	2,410	2788%	0%	0%
III. ÖZKAYNAKLAR	2,333,602	2,666,184	14%	29%	28%
Ödenmiş Sermaye	1,179,501	1,388,819	18%	15%	15%
Sermaye Düzeltmesi Farkları	317,511	297,488	-6%	4%	3%
Karşılıklı İştirak Sermaye Düzeltmesi (-)	0	0	A.D.	0%	0%
Hisse Senetleri İhraç Primleri	0	6,235	A.D.	0%	0%
Değer Artış Fonları	142,390	147,285	3%	2%	2%
Ortak Kontrol Altındaki İşl. Birleşmeleri Etkisi	0	0	A.D.	0%	0%
Yabancı Para Çevrim Farkları	-33	-150	349%	0%	0%
Kârdan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	155,448	194,563	25%	2%	2%
Geçmiş Yıllar Kâr/Zararları	258,741	264,713	2%	3%	3%
Net Dönem Kârı/Zararı	280,043	367,231	31%	4%	4%
TOPLAM KAYNAKLAR	7,967,741	9,573,657	20%	100%	100%

Kaynak: TSPAKB

A.D: Anlamalı Değil

Finansal borçların bir diğer alt kalemi olan banka kredileri, karşılaştırılan dönemler arasında %80 azalarak 140 milyon TL'ye gerilemiştir. Para piyasasına borçlardakine benzer bir yoğunlaşma banka kredilerinde de mevcuttur. Banka kredilerinin %83'ü bir aracı kuruma aittir.

Bilançonun %29'unu kısa vadeli ticari borçlar oluşturmaktadır. Eylül 2010 sonuna kıyasla ticari borçların tutarı %17 artmış, 3 milyar TL'ye yaklaşmıştır. Ticari borçların %80'ini müşterilere borçlar, %10'unu ise takas merkezine borçlar oluşturmaktadır. Bu borçlar, genel olarak kurumların müşteri hesaplarından alıp Takasbank'a aktaracağı ya da Takasbank'tan alıp müşteri hesaplarına aktaracağı tutarları ifade etmektedir. Bu hesaplar, bilançonun aktif tarafında yer alan Takasbank ve müşterilerden alacaklar kalemleriyle paralel olarak çalışmaktadır.

Kısa vadeli diğer finansal yükümlülükler Eylül 2011 itibariyle 112 milyon TL'dir. Bu tutarın %80'i bir aracı kuruma ait iken, ağırlıklı olarak türev araçlardan kaynaklı yükümlülükleri ifade etmektedir.

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklarda ağırlıklı olarak personel izin ve prim karşılıkları yer almaktadır. Bu kalem 2010 Eylül sonuna göre %41 artarak 51 milyon TL'ye yükselmiştir.

Uzun Vadeli Yükümlülükler

Aracı kurumların uzun vadeli yükümlülükleri Eylül 2010'a kıyasla dörtte bir oranında artarak 49 milyon TL'ye yükselmiştir. Uzun vadeli yükümlülüklerin en büyük kalemini çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar oluşturmaktadır. İlgili dönemlerde bu tutar üçte bir oranında artarak 34 milyon TL'ye çıkmıştır. Tutarın %68'ini kıdem tazminatı karşılıkları oluşturmaktadır.

2011/09'da 7 milyon TL'ye yaklaşan uzun vadeli finansal borçların %72'sini banka kredileri oluşturmaktadır. Sektörün ertelenmiş vergi yükümlülüğü ise 5 milyon TL'dir.

Özkaynaklar

Eylül 2011 itibariyle, aracı kurum sektörünün özkaynakları karşılaştırılan dönemler arasında %14 artarak

2,7 milyar TL'ye yükselmiştir. Bu artışa rağmen, kısa vadeli yükümlülüklerdeki hızlı yükselişin etkisiyle özkaynakların bilançodaki payı bir puan gerilemiş, %28'e inmiştir.

Özkaynakların yarısından fazlasını ödenmiş sermaye oluşturmaktadır. Ödenmiş sermayeden kaynaklanan sermaye düzeltmesi farkları ise ufak bir gerileme ile Eylül 2011 sonunda 297 milyon TL'ye inmiştir.

2010 yılında halka arz edilen Euro Yatırım Menkul Değerler A.Ş. ile 2011 yılının ilk yarısında halka arz edilen Global Menkul Değerler A.Ş.'nin toplamda 6,2 milyon TL hisse senedi ihraç primi bulunmaktadır.

Değer artış fonları, doğrudan gelir tablosuyla ilişkilendirilemeyip özkaynağa aktarılan tutarları ifade etmektedir. Bu tutar 2010/09'a kıyasla %3 artarak 147 milyon TL'ye yükselmiştir.

Gelir tablosu analizinde daha detaylı inceleneceği üzere, 2011 yılının ilk dokuz ayı sonunda sektörün net dönem kârı %31 artarak 367 milyon TL'ye ulaşmıştır.

SONUÇ

Eylül 2011 itibariyle aracı kurum sektörünün varlıkları, bir önceki yılın eş dönemine göre beşte bir oranında artarak 9,6 milyar TL'ye ulaşmıştır. Likit yapılarını korumaya devam eden aracı kurumların bilançosunun %92'sini dönen varlıklar oluşturmıştır. Sektörün bilançosu aracı kurumların para piyasasından borçlanıp, banka mevduatına yöneldiğini göstermektedir. Buna bağlı olarak, artan para piyasası işlemlerinin etkisiyle kısa vadeli yükümlülüklerin payı 2 puan yükselerek %72'ye çıkmıştır. 2011/09 sonunda sektörün özkaynakları 2,6 milyar TL'dir.

GELİR TABLOSU ANALİZİ

Aracı kurumların gelir tablosu iki ana başlık altında detaylandırılmaktadır. Kurumlar devam ettirdiği faaliyetlerini "Sürdürülen Faaliyetler" altında izlerken, mali tablonun son günü itibariyle durdurduğu faaliyetlere ilişkin dönem içinde oluşan gelir ve giderlerini "Durdurulan Faaliyetler" altında takip etmektedir. İncelenen dönemlerde bu kalemlerde takip edilen gelir ya da gider bulunmamaktadır.

Satış gelirleri, aracı kurumların kendi portföylerinden yaptıkları menkul kıymet satışları, aracılık komisyon gelirleri, hizmet gelirleri ve esas faaliyetlerden diğer gelirlerini göstermektedir. Satışların maliyetinde ise kurumların kendi portföylerine aldıkları menkul kıymetlerin alış tutarları takip edilmektedir.

Satış gelirlerinden satışların maliyeti düşüldüğü zaman ticari faaliyetlerden brüt kâr/zarar rakamına ulaşılmaktadır. 2011 yılının ilk dokuz ayında aracı kurumların ticari faaliyetlerden brüt kârı %15 artarak 781 milyon TL olmuştur.

Konsolide finansal tablo hazırlayan aracı kurumların sermaye piyasası dışında finans sektöründe faaliyet gösteren (faktoring, sigorta şirketi gibi) iştiraklerinin faiz, ücret, prim ve komisyon gibi gelirleri/giderleri "Ana Faaliyet Konusu Dışındaki Finans Sektörü Faaliyetlerinden Brüt Kâr/Zarar" kaleminde takip edil-

melidir. Ancak bazı kurumların, farklı yorumlamalar sebebiyle, gelir tablosunda bazı hizmet gelirlerini bu kalem altında takip ettiği görülmüştür. Eylül 2011 itibarıyla özet gelir tablosunda 115 milyon TL olan bu gelirler, dipnotlarda "hizmet gelirleri" ile "esas faaliyetlerden diğer gelirler" altında gösterilmiştir. Bu tutarın neredeyse tamamı tek bir kurumdan kaynaklanmaktadır.

Brüt kâr/zarar, ticari ve finans sektörü faaliyetlerinden elde edilen kâr/zararların toplanmasıyla elde edilmektedir. Sektörün toplam gelirlerini ifade eden brüt kâr rakamı 2011'in ilk dokuz ayında, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %17 artarak 896 milyon TL'ye yükselmiştir.

GELİR DAĞILIMI

Daha önce belirtildiği gibi, Birliğimiz aracı kurumla-

Aracı Kurum Sektörünün Gelir Tablosu

	30/09/2010 Bin TL	30/09/2011 Bin TL	% Değişim	30/09/2010 % Dağılımı	30/09/2011 % Dağılımı
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER					
Satış Gelirleri (net)	114,914,251	110,632,530	-4%	A.D.	A.D.
Satışların Maliyeti (-)	-114,236,782	-109,851,259	-4%	A.D.	A.D.
Ticari Faaliyetlerden Brüt Kâr/Zarar	677,470	781,271	15%	88%	87%
Faiz, Ücret, Prim, Komisyon ve Diğer Gelirler	90,345	115,065	27%	12%	13%
Faiz, Ücret, Prim, Komisyon ve Diğer Giderler (-)	-106	-36	-66%	0%	0%
Ana Faal. Konusu Dış. Fin. Sek. Faal. Brüt K/Z	90,239	115,029	27%	12%	13%
BRÜT KÂR/ZARAR	767,709	896,300	17%	100%	100%
Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri (-)	-70,995	-74,969	6%	-9%	-8%
Genel Yönetim Giderleri (-)	-533,418	-613,598	15%	-69%	-68%
Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	-279	-432	55%	0%	0%
Diğer Faaliyet Gelirleri	21,861	88,551	305%	3%	10%
Diğer Faaliyet Giderleri (-)	-9,435	-10,557	12%	-1%	-1%
FAALİYET KÂRI/ZARARI	175,443	285,294	63%	23%	32%
İştirak Kar/Zararlarından Paylar	5,035	909	-82%	1%	0%
Esas Faaliyet Dışı Finansal Gelirler	265,058	334,489	26%	35%	37%
Esas Faaliyet Dışı Finansal Giderler (-)	-109,981	-188,625	72%	-14%	-21%
SÜRDÜRÜLEN FAAL. VERGİ ÖNCESİ K/Z	335,555	432,068	29%	44%	48%
Sürdürülen Faaliyetlerden Vergi Gelir/Gideri	-55,512	-64,837	17%	-7%	-7%
Dönem Vergi Gelir/Gideri	-59,331	-74,788	26%	-8%	-8%
Ertelenmiş Vergi Gelir/Gideri	3,820	9,952	161%	0%	1%
SÜRDÜRÜLEN FAAL. DÖNEM K/Z	280,043	367,231	31%	36%	41%
DURDURULAN FAALİYETLER					
Durdurulan Faaliyetlerin Vergi Sonrası Dönem K/Z	0	0	A.D.	0%	0%
DÖNEM KÂRI/ZARARI	280,043	367,231	31%	36%	41%

Kaynak: TSPAKB

A.D: Anlamlı Değil

Gelir Dağılımı	30/09/2010	30/09/2011	% Değişim	30/09/2010	30/09/2011
	Bin TL	Bin TL		% Dağılımı	% Dağılımı
Komisyon Gelirleri	506,758	569,530	12%	66%	63%
Hizmet Gelirleri	143,150	177,486	24%	19%	20%
Alım-Satım ve Türev Kâr/Zararı	29,792	30,613	3%	4%	3%
Diğer Gelirler	87,705	119,483	36%	11%	13%
Toplam	767,404	897,111	17%	100%	100%

Kaynak: TSPAKB

rın özet mali tablolarının yanı sıra detaylı verilerini de derlemektedir. Dipnotlar esas alınarak oluşturulan tablolar, uygulama birliğinin sağlaması açısından aracı kurumların verilerini daha sağlıklı bir biçimde göstermektedir. Bu nedenle gelir dağılımı analizi, dipnotlardan derlenen rakamlar dikkate alınarak yapılmıştır.

Farklı uygulamalar dolayısıyla, gelir tablosu ve dipnotlar arasında ufak farklılıklar bulunmaktadır. Örneğin, özet gelir tablosunda toplam gelirler (brüt kâr) 896 milyon TL iken, dipnotlar esas alınarak oluşturulan "Gelir Dağılımı" tablosunda bu tutar 897 milyon TL'dir.

Sektörün gelirleri bir önceki yılın ilk dokuz ayına göre %17 artarak 897 milyon TL'ye yükselmiştir. Aracı kurumların en önemli gelir kaynağı, %63 paya sahip olan komisyon gelirleridir. Komisyon gelirlerini, toplam içinde beşte bir paya sahip olan hizmet gelirleri takip etmektedir. Aynı dönemde alım-satım ve türev işlemlerinden elde edilen kâr ufak bir artışla 31 milyon TL'ye çıkmıştır. Ağırlıklı olarak faiz gelirlerinin yer aldığı diğer gelirler ise karşılaştırılan dönemler arasında %36 artarak 119 milyon TL'ye yükselmiştir.

Komisyon Gelirleri

Aracı kurumların hisse senedi, vadeli işlem sözleşmeleri ve SGMK gibi menkul kıymetlerin alım-satımından elde ettikleri komisyonlardan, müşterilere ve acen- telere ödenen komisyon iadelerinin düşülmesiyle komisyon gelirle-

ri hesaplanmaktadır. Aracı kurum sektörünün toplam komisyon gelirleri 2011'in ilk dokuz ayında bir önceki yılın eş dönemine kıyasla %12 artarak 570 milyon TL'ye yükselmiştir.

Komisyon gelirlerinde, hisse senedi işlemlerinden elde edilen komisyonlar ufak bir artışla toplam komisyonların %82'sini oluşturmaktadır. 2011'in ilk dokuz ayında elde edilen hisse senedi komisyonu 467 milyon TL'dir. Karşılaştırılan dönemler arasında hisse senedi işlemleri %26 artarken, bu işlemlerden elde edilen komisyonlardaki yükseliş %13'te kalmıştır. 2010 yılının ilk dokuz ayında %0.048 (yüzbinde 48) olan sektörün efektif komisyon oranı, 2011 yılının eş döneminde %0.043'e (yüzbinde 43) gerilemiştir. Hesaplanan bu efektif komisyon oranının, yatırımcılardan tahsil edilen komisyon oranı olarak değil, aracı kurumlara kalan pay olarak değerlendirilmesi gerekir.

Vadeli işlemlerden elde edilen komisyonlar, komisyon gelirlerinin %16'sını oluşturmaktadır. 2011 yılının ilk dokuz ayında aracı kurumların bu işlemlerden elde ettikleri komisyon geliri bir önceki yıla kıyasla %7 artarak 92 milyon TL'ye çıkmıştır. Toplam VOB komisyon gelirlerinin yarısını beş aracı kurum üretmiştir. Karşılaştırılan dönemler arasında efektif komisyon oranı değişmeyerek %0.018 (yüzbinde 18) seviyesinde kalmıştır.

Komisyon Gelirleri	30/09/2010	30/09/2011	% Değişim	30/09/2010	30/09/2011
	Bin TL	Bin TL		% Dağılımı	% Dağılımı
Hisse Senedi	412,660	467,281	13%	81%	82%
Vadeli İşlem	85,949	92,323	7%	17%	16%
SGMK	8,047	9,330	16%	2%	2%
Yabancı Menkul Kıymet	102	596	483%	0%	0%
Toplam	506,758	569,530	12%	100%	100%

Kaynak: TSPAKB

Sektör, ilk dokuz ayda sabit getirili menkul kıymet işlemlerinden 9 milyon TL, yabancı menkul kıymet işlemlerinden ise 600.000 TL'ye yakın gelir elde etmiştir.

Hizmet Gelirleri

Aracı kurumların bir diğer önemli gelir kaynağı; varlık yönetimi, kurumsal finansman ve yatırım danışmanlığı gibi faaliyetlerinden elde edilen gelirleri içeren hizmet gelirleridir. Özellikle kurumsal finansman faaliyetlerindeki canlanmaya paralel olarak, bu faaliyetlerden elde edilen gelirler karşılaştırılan dönemler arasında dörtte bir oranında artarak 177 milyon TL'ye yükselmiştir.

Yatırım fonu yönetimi ve satış komisyonları ile portföy yönetimi komisyonlarından oluşan varlık yönetimi gelirleri 2011'in ilk dokuz ayında önceki yıla kıyasla %9 gerileyerek 49 milyon TL'ye düşmüştür. Yatırım fonu yönetim ve satış faaliyetlerinden elde edilen gelirler, bu gelirlerin %83'ünü oluşturmaktadır. Diğer taraftan, portföy yönetimi gelirlerinin %40'ı ise tek bir aracı kuruma aittir.

Aracı kurumların EFT, virman, saklama ücretleri gibi işlemlerden elde ettikleri komisyonlar ile yatırım danışmanlığı gelirlerini içeren diğer komisyon ve gelirler, %43 artarak 58 milyon TL olmuştur. Yükselişte, özellikle iki yabancı aracı kurumun yabancı ortaklarına verdikleri yatırım danışmanlığı hizmetlerinden elde ettikleri gelirler etkili olmuştur.

Kurumsal Finansman Gelirleri

	30/09/2010	30/09/2011		30/09/2010	30/09/2011
	Bin TL	Bin TL	% Değişim	% Dağılımı	% Dağılımı
SAB	20,995	31,909	52%	43%	45%
Halka Arz	22,016	25,858	17%	45%	37%
Ser. Art.-Tem. Dağ.	1,338	2,113	58%	3%	3%
Diğer Danışmanlık	4,518	10,747	138%	9%	15%
Toplam	48,868	70,628	45%	100%	100%

Kaynak: TSPAKB

2011 yılının ilk dokuz ayında toplam kurumsal finansman gelirlerinin yarısına yakını satın alma-birleşme (SAB) faaliyetlerinden elde edilmiştir. 2010 yılının eş dönemine göre %52 artan bu gelir kalemi, 32 milyon TL'ye ulaşmıştır. Bu gelirlerin %90'ı bir aracı kuruma aittir. Faaliyet verileri bölümünde de değinildiği gibi aracı kurumlar karşılaştırılan her iki dönemde de 16 şirket satın alma birleşme faaliyetine aracılık yapmıştır.

Eylül 2010'un ilk dokuz ayında 19 şirketin halka arzı tamamlanırken, bu sayı 2011 yılının aynı döneminde Gelişen İşletmeler Piyasasında kote olanlar da dahil 24'e yükselmiştir. Aynı dönemler arasında aracı kurumların aracılık yaptığı tahvil ihracı sayısı ise 17'den 30'a yükselmiştir. Sonuç olarak, aracı kurumların halka arzlardan elde ettiği gelirler %17 artarak 26 milyon TL'ye yükselmiştir. Bu gelirlerin %40'ı üç aracı kuruma aittir.

Sermaye artırımları ve temettü dağıtım faaliyetlerinden elde edilen gelirler 2 milyon TL olurken, diğer danışmanlık gelirleri bir önceki yılın eş dönemine göre iki katın üzerinde artarak 11 milyon TL'ye yükselmiştir.

Alım-Satım ve Türev İşlem Kâr/Zararları

Sektör gelirlerinin %3'ünü oluşturan menkul kıymet alım-satım ve türev işlem kârı, bir önceki yılın ilk dokuz ayına göre %3 artarak 31 milyon TL olmuştur.

Hizmet Gelirleri

	30/09/2010	30/09/2011		30/09/2010	30/09/2011
	Bin TL	Bin TL	% Değişim	% Dağılımı	% Dağılımı
Kurumsal Finansman Gelirleri	48,868	70,628	45%	34%	40%
Varlık Yönetimi Gelirleri	53,690	48,836	-9%	38%	28%
Diğer Komisyon ve Gelirler	40,592	58,022	43%	28%	33%
Toplam	143,150	177,486	24%	100%	100%

Kaynak: TSPAKB

Alım-Satım ve Türev İşlem Kâr/Zararları			
	30/09/2010	30/09/2011	
	Bin TL	Bin TL	% Değişim
Türev İşlemler	-1,334	17,694	A.D.
Hisse Senetleri	17,455	4,574	-74%
Yabancı Menkul Kıymet	3,179	1,338	-58%
DİBS	7,042	2,764	-61%
Özel SGMK	-350	-210	-40%
Yatırım Fonları	3,799	-800	A.D.
Diğer Menkul Kıymetler	0	5,252	A.D.
Toplam	29,792	30,613	3%
Kaynak: TSPAKB		A.D: Anlamalı Değil	

Bu yükselişte özellikle 2010 yılında zarar kaydedilen türev işlemlerde, bu sene kâr elde edilmesi etkili olmuştur. Türev işlemlerden Eylül 2011 itibariyle 18 milyon TL kâr elde edilmiştir. Bu kârın %51'i tek bir aracı kuruma aittir.

Aracı kurumların 2011 yılının ilk dokuz ayında hisse senedi işlemlerinden elde ettikleri kâr bir önceki yılın eş dönemine kıyasla dörtte birine, 4,6 milyon TL'ye inmiştir. Yabancı menkul kıymet ve DİBS işlemlerinden elde edilen kâr da karşılaştırılan dönemlerde düşmüştür. 2010/09 itibariyle yatırım fonlarından 4 milyon TL kâr eden aracı kurumlar, 2011/09 itibariyle 800.000 TL zarar etmiştir. Bu zararın tamamına yakını iki aracı kuruma aittir.

Özel sektör borçlanma araçlarında toplamda 210.000 TL zarar kaydedilmiştir. Halka arzına aracılık ettiği özel tahvillerden 570.000 TL zarar eden bir aracı kurum, bu sonuçta etkili olmuştur. Diğer menkul kıymetlerden elde edilen 5 milyon TL'lik kârın tamamına yakını bir aracı kurumun varant işlemlerinden elde ettiği kârı ifade etmektedir.

Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler

Esas faaliyetlerden diğer gelirler, ağırlıklı olarak aracı kurumların müşterilerinden aldıkları faizleri yansıtmaktadır. Karşılaştırılan dönemlerde müşterilerden

kredili işlemler için alınan faiz gelirleri %61 artarak 101 milyon TL'ye yükselmiştir. Faaliyet verilerinin incelendiği bölümde belirtildiği üzere, karşılaştırılan dönem sonları itibariyle aracı kurumların müşterilerine kullandırdıkları kredi toplamı 1,5 kat artmıştır.

Diğer esas faaliyet gelirleri altında ağırlıklı olarak bir aracı kurumun arbitraj işlemlerinden elde ettiği kâr bulunmaktadır. Sonuç olarak, esas faaliyetlerden diğer gelirler 2010/09'a göre %36 artarak 119 milyon TL'ye yükselmiştir.

GİDER DAĞILIMI

Sektörün toplam giderleri bir önceki yılın eş dönemine göre 2011/09 sonu itibariyle %14 artarak 689 milyon TL'ye çıkmıştır.

Hisse senedi, SGMK, Takasbank Para Piyasası işlem payları ile takas ve saklama giderlerini içeren işlem payları 2010 yılının ilk dokuz ayına göre değişmeyecek 55 milyon TL seviyesinde kalmıştır. VOB işlem payları, toplam pazarlama giderlerinin üçte birini, hisse senedi işlem payları ise beşte birini oluşturmaktadır. Diğer pazarlama, satış ve Ar-Ge giderlerinin dahil edilmesiyle toplam satış, pazarlama giderleri 76 milyon TL'ye yükselmektedir.

Faaliyet giderlerinin yarısından fazlasını personel giderleri oluşturmaktadır. Personel giderlerine ücretlerin yanı sıra, çalışanlarla ilgili sigorta, servis, yemek, özel sağlık sigortası gibi yan ödeme ve giderler de dahil edilmektedir. Karşılaştırılan dönemler arasında personel giderleri %12 artarak 368 milyon TL'ye yükselmiştir. 2010/09'da 4.827 olan sektördeki ortalama çalışan sayısı 2011/09'da 5.041'e yükselmiştir. Personel giderlerinin ortalama personel sayısına bölünmesiyle elde edilen bir çalışanın aylık ortalama

Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler						
	30/09/2010	30/09/2011		30/09/2010	30/09/2011	
	Bin TL	Bin TL	% Değişim	% Dağılımı	% Dağılımı	
Müşterilerden Alınan Faiz Gelirleri	62,631	100,753	61%	71%	84%	
Diğer Esas Faaliyet Gelirleri	25,074	18,730	-25%	29%	16%	
Toplam	87,705	119,483	36%	100%	100%	
Kaynak: TSPAKB						

Gider Dağılımı

	30/09/2010	30/09/2011		30/09/2010	30/09/2011
	Bin TL	Bin TL	% Değişim	% Dağılımı	% Dağılımı
Pazarlama, Satış, Ar-Ge Giderleri	71,934	75,531	5%	12%	11%
İşlem Payları	54,962	55,344	1%	9%	8%
Diğer Pazarlama, Satış, Ar-Ge Giderleri	16,972	20,186	19%	3%	3%
Genel Yönetim Giderleri	532,792	613,567	15%	88%	89%
Personel Giderleri	327,249	368,038	12%	54%	53%
Vergi, Resim ve Harç Giderleri	23,843	28,662	20%	4%	4%
Komisyon ve Diğer Hizmet Giderleri	17,155	20,450	19%	3%	3%
Amortisman Giderleri	16,575	17,581	6%	3%	3%
Üyelik Aidat, Gider ve Katkı Payları	5,827	6,346	9%	1%	1%
İtfa Payları	1,340	2,423	81%	0%	0%
Diğer Genel Yönetim Giderleri	140,802	170,068	21%	23%	25%
Toplam	604,726	689,098	14%	100%	100%

Kaynak: TSPAKB

maliyeti 2010/09'da 7.533 TL iken 2011/09'da %8 artarak 8.112 TL'ye yükselmiştir.

Üyelik, komisyon, vergi gibi diğer resmi giderlerin toplamı 55 milyon TL'ye ulaşmıştır. Kira, elektrik, su, telefon, bilgi işlem altyapısı gibi giderleri kapsayan ve toplam giderlerin dörtte birini oluşturan diğer genel yönetim giderleri ise 170 milyon TL'dir.

KÂRLILIK

Aracı kurum sektörünün en büyük gelir kaynağı olan komisyon gelirleri 2011 yılının ilk dokuz ayında, bir önceki yılın eş dönemine kıyasla %12 artarak 570 milyon TL'ye yükselmiştir. Toplam komisyonlar içinde hisse senedi işlemlerinden elde edilen komisyonlar %82 paya sahiptir.

Sektör gelirlerinin beşte birini oluşturan hizmet gelirleri karşılaştırılan dönemler arasında %24 oranında artmıştır. Bu sonuçta %45 yükselen kurumsal finansman gelirleri etkili olmuştur.

Aracı kurumların kendi portföylerine yaptığı menkul kıymet alım satımından ve türev işlemlerinden elde ettiği kazanç bir önceki yıla göre %3 artarak 31 milyon TL'ye ulaşmıştır. Bu değişimde, türev işlemlerinden 2010 yılının ilk dokuz ayında 1 milyon TL zarar eden sektörün, 2011 yılının eş döneminde 18 milyon TL kâr etmesi etkili olmuştur.

Artan kredili işlemlerin etkisiyle, müşterilerden alı-

nan faiz gelirleri %61 artarak 101 milyon TL'ye ulaşmıştır.

Sonuç olarak, aracı kurumların 2011 yılının ilk dokuz ayında kaydettiği toplam gelirler %17'lik yükselişle 896 milyon TL'ye olmuştur.

Bu dönemde pazarlama, dağıtım ve satış giderleri %5, genel yönetim giderleri %15 yükselmiştir.

Diğer faaliyet gelirleri 2010 yılının ilk dokuz ayına kıyasla dört katına çıkmış, 89 milyon TL'ye yükselmiştir. Bu yükselişte bir aracı kurumun sahip olduğu gayrimenkul satışından elde ettiği gelir etkili olmuştur.

Aracı kurumların gelirleri giderlerinden daha hızlı yükselmiş, böylece faaliyet kârı %63 artarak 285 milyon TL'ye ulaşmıştır.

Aracı kurumların iştiraklerinden elde ettikleri temettüyü yansıtan iştirak kârlarından paylar 909.000 TL olmuştur.

Karşılaştırılan dönemler arasında dörtte bir oranında artarak 334 milyon TL'ye yükselen esas faaliyet dışı finansal gelirlerin %23'ünü temettü gelirleri, yarısını ise mevduat faizleri oluşturmıştır.

Diğer taraftan esas faaliyet dışı finansal giderlerdeki artış %72 olmuştur. 2011 yılının ilk dokuz ayında 189 milyon TL olan bu giderlerin %62'sini faiz giderleri, %38'ini ise bazı kurumların menkul kıymet

Aracı Kurumların Kâr Dağılımı

	30/09/2010	30/09/2011	Değişim
Kâr Eden Kurum Sayısı	62	63	2%
Zarar Eden Kurum Sayısı	31	29	-6%
Toplam Kurum Sayısı	93	92	-1%
Kâr Toplamı (Mn.TL)	302	386	28%
Zarar Toplamı (Mn. TL)	-22	-18	-15%
Net Dönem Kârı	280	367	31%

Kaynak: TSPAKB

değerlemesinden kaynaklanan reeskont giderleri oluşturmaktadır.

Sonuç itibarıyla aracı kurumların vergi öncesi dönem kârı 2010/09'a göre %29 artmış, 432 milyon TL'ye yükselmiştir. Vergi giderleri düşüldüğünde net dönem kârının bir önceki yıla kıyasla %31 arttığı ve 367 milyon TL'ye yükseldiği görülmektedir.

Karşılaştırılan dönemler arasında zarar eden kurum sayısı azalırken, kâr eden kurumların kârı %28 artmış, zarar eden kurumların zararı ise %15 azalmıştır.

GÜNDEMDEKİ MEVZUAT DEĞİŞİKLİKLERİ

Kasım ayında; yatırım fonlarına, ihraççıların tabi olduğu yükümlülüklerle ilgili muafiyet şartlarına, menkul kıymet borsalarının yönetim kurulu yapısına ve halka açık anonim ortaklıkların tarafı olduğu birleşme işlemlerine ilişkin düzenlemelere gidilirken, kurumsal yönetim ilkelerine ilişkin taslak düzenleme kamuoyunun görüşüne sunulmuştur. Okuyucularımızın mevzuat takibine yardımcı olmak amacıyla, söz konusu düzenlemelere aşağıda kısaca yer verilmiştir.

DÜZENLEME TASLAKLARI

KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİ DEĞİŞİKLİK TASLAĞI

Halka açık anonim ortaklıkların, kurumsal yönetime ilişkin yapı ve süreçlerini belirlerken esas alacakları

"Kurumsal Yönetim İlkelerini" düzenleyen Seri:IV, No:54 sayılı "Kurumsal Yönetim İlkelerinin Belirlenmesine ve Uygulanmasına İlişkin Tebliğ" 11.10.2011 tarih ve 28081 (2. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu düzenleme ile, Kurul tarafından yayımlanmış "Kurumsal Yönetim İlkeleri" Tebliğ eki olarak düzenlenmiş ve payları İMKB'de işlem gören halka açık anonim ortaklıklardan İMKB-30 endeksine dahil olan, bankalar haricindeki halka açık anonim ortaklıklar, Kurumsal Yönetim İlkelerinin Tebliğ ile belirlenmiş olan bazı maddelerini uygulamakla yükümlü tutulmuşlardır.

Kasım ayı içerisinde ise, uluslararası gelişmeler paralelinde süreklilik arz eden güncelleme çalışmaları ve piyasa talepleri doğrultusunda hazırlanan "Kurumsal Yönetim İlkeleri Değişiklik Taslağı" Sermaye Piyasası Kurulunca kamuoyunun görüşüne sunulmuştur.

DÜZENLEME DEĞİŞİKLİKLERİ

YATIRIM FONLARINA İLİŞKİN ESASLAR TEBLİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR SERİ:VII, NO:41 SAYILI TEBLİĞ

Gayrimenkul yatırım fonları hariç, yatırım fonlarının kuruluşlarına, faaliyet, ilke ve kurallarına, katılma belgeleri ile bunların halka arzına ilişkin esaslar Seri:VII, No:10 sayılı "Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliğ" ile düzenlenmektedir.

01.11.2011 tarih ve 28102 sayılı Resmi Gazete'de, ilgili Tebliğin yatırım fonlarının yönetim ücretine ilişkin düzenleme getiren geçici 3. maddesinde değişiklik yapan Seri:VII, No:41 sayılı "Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" yayımlanmıştır.

Düzenleme ile; 01.01.2012 - 31.12.2012 tarihleri arasında uygulanacak yönetim ücreti üst sınırları fon türleri itibarıyla belirlenirken, 31.12.2011 tarihine kadar uygulanması öngörülmüş yönetim ücreti

üst sınırları ile ilgili olarak herhangi bir değişikliğe gidilmemiştir.

Tebliğ hükümleri uyarınca, 01.01.2012 - 31.12.2012 tarihleri arasında, yatırım fonlarına türleri itibariyle günlük olarak en fazla aşağıdaki belirtilen yönetim ücreti oranları uygulanabilecektir. Serbest fonlar ise daha önce olduğu gibi sınırlamaya tabi değildir.

- Likit fonlara yüz binde üç,
- Kısa vadeli tahvil ve bono fonları, endeks fonlar, koruma amaçlı fonlar ve garantili fonlara yüz binde altı,
- Diğer fonlara yüz binde on.

İçtüzüklerinde ve izahnamelerinde bu orandan daha yüksek oranda yönetim ücreti belirlenmiş olan fonlar için, herhangi bir içtüzük ve izahname değişikliğine gidilmeden belirtilen dönemde Tebliğ ile belirlenen oranlarda yönetim ücreti uygulanması gerekmektedir.

İHRAÇÇILARIN MUAFİYET ŞARTLARINA VE KURUL KAYDINDAN ÇIKARILMALARINA İLİŞKİN ESASLAR TEBLİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR SERİ:IV, NO:55 SAYILI TEBLİĞ

İhraççıların Sermaye Piyasası Kanununa tabi olmalarından kaynaklanan yükümlülüklerden muaf tutulabilme şartları ile ihraççıların Kurul kaydından çıkarılmasına ilişkin esaslar Seri:IV, No:39 sayılı "İhraççıların Muafiyet Şartlarına ve Kurul Kaydından Çıkarılmalarına İlişkin Esaslar Tebliği" ile belirlenmektedir.

01.11.2011 tarih ve 28102 sayılı Resmi Gazete'de, ilgili Tebliğin bağımsız denetim muafiyetine ilişkin düzenleme getiren 4. maddesinde değişiklik yapan Seri:IV, No:55 sayılı "İhraççıların Muafiyet Şartlarına ve Kurul Kaydından Çıkarılmalarına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" yayımlanmıştır.

Düzenleme ile; pay dışında sermaye piyasası aracı ihraç edecek halka açık olmayan ortaklıkların, belli koşulları sağlaması durumunda, ihraca ilişkin başvuru sırasında Kurula verilen, izahnamede ilan edilen ve sermaye piyasası aracı itfa edilinceye kadar ka-

muya açıklanması zorunlu tutulan ara dönem finansal tablolarının özel veya sınırlı bağımsız denetimden geçirilmesi yükümlülüklerinden Kurulca muaf tutulabilmesi mümkün kılınmıştır.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME (KARAR SAYISI: KHK/662)

02.11.2011 tarih ve 28103 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de 662 sayılı "Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname" yayımlanmıştır.

Söz konusu Kanun Hükmünde Kararnamenin 74. maddesi ile 91 sayılı Menkul Kıymetler Borsaları Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin borsa yönetim kurulunu düzenleyen 6., borsanın kuruluş ve organlarına ilişkin yönetmeliği düzenleyen 9. maddelerinde değişiklik yapılmış ve 23. maddesinden sonra gelmek üzere İMKB Başkanı ve Yönetim Kurulu üyelerinin görevlerine ilişkin geçici madde eklenmiştir.

Değişiklik ile, menkul kıymet borsalarının yönetim kurulu, bir başkan ve altı üye olmak üzere yedi kişiden oluşacak şekilde yeniden düzenlenmiştir. Düzenleme uyarınca; menkul kıymet borsalarında, borsa başkanı ve yönetim kurulunun üç üyesi, Sermaye Piyasası Kurulunun ilgili olduğu Bakanın teklifi üzerine müşterek kararname ile atanacak, yönetim kurulunun diğer üç üyesi ise, menkul kıymetler borsalarının genel kurullarınca üyeleri arasından seçilecektir.

Bu doğrultuda, müşterek kararname ile atanan Borsa Başkanı ile Genel Kurulca seçilen 4 üyeden oluşan, beş kişilik İMKB Yönetim Kurulu, bir başkan ve altı üye olmak üzere yedi kişiden oluşacak şekilde yeniden oluşturulacaktır. Ayrıca, görevde bulunan

İMKB Başkanı ve Yönetim Kurulu üyelerinin görevlerinin 31.12.2011 tarihinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın sona ereceği hükme bağlanmıştır.

BİRLEŞME İŞLEMLERİNE İLİŞKİN ESASLAR TEBLİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR SERİ:I, NO:44 SAYILI TEBLİĞ

Ortaklık devralma veya yeni ortaklık kurulması yoluyla birleşme işlemlerinde taraflardan en az birinin halka açık anonim ortaklık olması durumunda, birleşme işlemlerinde uyulacak esaslar Seri:I, No:31 sayılı Birleşme İşlemlerine İlişkin Esaslar Tebliği ile belirlenmektedir.

04.11.2011 tarih ve 28105 sayılı Resmi Gazete’de, ilgili Tebliğin tanımları düzenleyen 3. ve ortaklıkların bölünmesine ilişkin hükümler getiren 20/A maddelerinde değişiklik yapan Seri:I, No:44 sayılı “Birleşme İşlemlerine İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ” yayımlanmıştır.

Değişiklik ile; “tam bölünme”, “kısmi bölünme”, “ortaklara pay devri modeliyle kısmi bölünme”, “iştirak modeliyle kısmi bölünme”, Tebliğe yeni tanımlar olarak eklenmiş ve halka açık anonim ortaklıkların taraf oldukları bölünme işlemleri yeniden düzenlenmiştir.

Yurtiçi Yerleşiklerin Yatırım Tercihleri					
	Milyon TL	2009	2010	2011/09	%Δ
TL Mevduat	305.201	380.517	414.540	8,9%	
DTH	139.334	144.790	170.908	18,0%	
Katılım Bankalarında Toplanan Fonlar	26.625	33.695	37.987	12,7%	
DİBS	64.761	61.199	64.863	6,0%	
Eurobond	5.237	5.302	5.883	11,0%	
Yatırım Fonları	29.606	30.980	29.733	-4,0%	
Repo	1.383	1.501	2.633	75,4%	
Emeklilik Yatırım Fonları	9.105	12.018	14.027	16,7%	
Hisse Senedi	39.756	56.048	57.000	1,7%	
Toplam	621.008	726.050	797.574	9,9%	

Yurtdışı Yerleşiklerin Yatırım Tercihleri					
	Milyon TL	2009	2010	2011/09	%Δ
Hisse Senedi	81.405	109.679	96.279	-12,2%	
DİBS	30.308	49.172	62.669	27,4%	
Eurobond	1.209	1.715	920	-46,3%	
Mevduat	11.402	13.353	24.071	80,3%	
Toplam	124.324	173.919	183.939	5,8%	

Halka Açık Şirketlerin Piyasa Değeri					
	Milyon TL	2009	2010	25/11/2011	%Δ
Toplam Piyasa Değeri	350.761	472.553	380.383	-19,5%	
Saklamadaki Hisse Senetleri	121.161	165.727	135.282	A.D.	
Fiili Dolaşımdaki Payların Piyasa Değeri	116.200	119.310	95.986	-19,5%	
Ortalama Halka Açıklık Oranı	33,1%	25,2%	25,2%	A.D.	

Menkul Kıymet Sayısı					
	2009	2010	25/11/2011	%Δ	
Şirket (GİP dahil)	267	285	308	8,1%	
Yatırım Ortaklığı (Gayrimenkul ve Risk Sermayesi dahil)	48	53	53	0,0%	
Borsa Yatırım Fonu	10	12	12	0,0%	
Varant	-	22	138	527,3%	

İMKB İşlem Hacimleri*					
	Milyar TL	2009	2010	2011/10	%Δ
Hisse Senedi Piyasası	965	1.271	1.238	A.D.	
Gelişen İşletmeler Piyasası	-	-	0	A.D.	
Tahvil-Bono Kesin Alım-Satım Pazarı	1.238	1.368	1.476	A.D.	
Aracı Kurum	136	141	115	A.D.	
Banka	1.102	1.227	1.361	A.D.	
TCMB+Takasbank	0	0	0	A.D.	
Repo-Ters Repo Pazarı	6.388	6.413	5.260	A.D.	
Aracı Kurum	1.045	1.065	883	A.D.	
Banka	4.572	5.125	4.369	A.D.	
TCMB+Takasbank	771	223	8	A.D.	

*:Alım-Satım Toplamıdır.

VOB Verileri*					
	Milyar TL	2009	2010	2011/10	%Δ
İşlem Hacmi	668	863	751	A.D.	
Aracı Kurum	585	749	638	A.D.	
Vadeli İşlemler Aracılık Şirketi	2	1	3	A.D.	
Banka	82	114	110	A.D.	
İşlem Gören Kontrat Sayısı (Milyon Adet)	79	64	62	A.D.	
Açık Pozisyon (Adet)	188.976	181.738	304.011	67,3%	

*:Alım-Satım Toplamıdır.

Birincil Halka Arzlar					
	Milyon TL	2009	2010	25/11/2011	%Δ
Şirket Sayısı (GİP dahil)	1	16	22	A.D.	
Şirket Halka Arz Tutarı	10	1.441	982	A.D.	
Yatırım Ortaklığı Sayısı (Gayrimenkul ve Risk Ser. dahil)	0	6	3	A.D.	
Yatırım Ortaklığı Halka Arz Tutarı	0	1.669	322	A.D.	
Borsa Yatırım Fonu Sayısı	1	3	0	A.D.	
Borsa Yatırım Fonu Halka Arz Tutarı	110	16	0	A.D.	
Toplam Halka Arz Tutarı	120	3.126	1.303	A.D.	

Halka Açık Şirket Kârlılığı					
	Milyon TL	2008	2009	2010	%Δ
Kâr Eden Şirket Sayısı	178	221	247	11,8%	
Zarar Eden Şirket Sayısı	140	94	91	-3,2%	
Kâr Edenlerin Toplam Kârı	25.805	31.184	38.243	22,6%	
Zarar Edenlerin Toplam Zararı	-3.454	-1.666	-1.134	-31,9%	
Toplam Kâr / Zarar	22.351	29.518	37.109	25,7%	

Kurumsal Yatırımcı Portföy Büyüklüğü				
Milyon TL	2009	2010	25/11/2011	%Δ
A Tipi Yatırım Fonları	1.003	1.469	1.411	-3,9%
B Tipi Yatırım Fonları	28.328	29.171	27.070	-7,2%
Emeklilik Yatırım Fonları	9.049	12.008	14.016	16,7%
Borsa Yatırım Fonları	253	257	306	19,0%
Yatırım Ortaklıkları	504	563	500	-11,2%
Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları	2.832	10.779	10.201	-5,4%
Risk Sermayesi Yatırım Ortaklıkları	82	187	676	260,7%
Toplam	42.051	54.434	54.181	-0,5%
Kurumsal Yatırımcı/GSYH	4,5%	4,9%	4,5%	A.D.

Yatırımcı Sayısı				
	2009	2010	2011/10	%Δ
Hisse Senedi Yatırımcı Sayısı	1.000.261	1.043.135	1.097.417	5,2%
Yatırım Fonu Yatırımcı Sayısı	2.814.349	2.980.212	2.953.310	-0,9%
Özel Sektör Borçlanma Aracı Yatırımcı Sayısı	290	4.903	99.844	A.D.
Varant Yatırımcı Sayısı	-	1.432	2.625	83,3%

Yabancı Yatırımcı İşlemleri				
Milyon \$	2009	2010	2011/10	%Δ
Hisse Senedi Saklama Bakiyesi	56.246	71.332	53.649	-24,8%
Saklamadaki Payı	67%	66%	62%	-6,4%
Hisse Senedi İşlem Hacmi	90.237	133.155	118.819	A.D.
İşlem Hacmi Payı	14%	16%	16%	A.D.
Net Hisse Senedi Yatırımı	2.256	2.105	-1.926	A.D.

TSPAKB Üyeleri				
	2009	2010	25/11/2011	%Δ
Aracı Kurum Sayısı	103	103	102	-1,0%
Vadeli İşlemler Aracılık Şirketi Sayısı	0	1	1	0,0%
Banka Sayısı	41	41	40	-2,4%
Toplam	144	145	143	-1,4%

Aracı Kurumlarla İlgili Veriler				
Milyon TL	2009	2010	2011/09	%Δ
Dönen Varlıklar	5.287	6.708	8.803	31,2%
Duran Varlıklar	685	766	770	0,5%
Aktif Toplam	5.972	7.474	9.574	28,1%
Kısa Vadeli Yükümlülükler	3.771	5.006	6.859	37,0%
Uzun Vadeli Yükümlülükler	48	43	49	13,2%
Özkaynaklar	2.153	2.425	2.666	9,9%
Toplam Özsermaye ve Yükümlülükler	5.972	7.474	9.574	28,1%
Net Komisyon Gelirleri	572	716	570	A.D.
Faaliyet Kârı/Zararı	187	262	285	A.D.
Net Kâr	317	367	367	A.D.
Personel Sayısı	4.715	4.948	5.092	2,9%
Şubeler	157	161	160	-0,6%
İrtibat Bürosu	39	46	58	26,1%
Acente Şubeleri	5.873	6.347	6.519	2,7%

İMKB-100 Endeksi ve Hisse Senedi Piyasası				
	2009	2010	25/11/2011	%Δ
İMKB-100	52.825	66.004	51.071	-22,6%
İMKB-100 (En Yüksek)	52.825	71.543	70.702	-1,2%
İMKB-100 (En Düşük)	23.036	48.739	51.071	4,8%
Günlük Ortalama İşlem Hacmi (Milyon TL)	1.915	2.543	2.856	12,3%

Yurtdışı Borsa Endeksleri				
	2009	2010	25/11/2011	%Δ
ABD Nasdaq 100	1.860	2.218	2.151	-3,0%
ABD S&P 500	1.115	1.258	1.159	-7,9%
Almanya DAX	5.957	6.914	5.493	-20,6%
Brezilya Bovespa	68.588	69.305	57.897	-16,5%
Çin Shanghai Bileşik	3.277	2.808	2.380	-15,2%
Fransa CAC 40	3.936	3.867	2.857	-26,1%
Güney Afrika FTSE/JSE	27.666	32.119	31.124	-3,1%
Hindistan BSE Sens	17.465	20.509	15.695	-23,5%
Hong Kong Hang Seng	21.873	23.035	17.689	-23,2%
İngiltere FTSE 100	5.413	5.900	5.165	-12,5%
Japonya Nikkei 225	10.546	10.229	8.160	-20,2%
Meksika IPC	32.120	38.551	34.573	-10,3%
Rusya RTS	1.445	1.770	1.413	-20,2%

A. D.: Anlamli değil

Haftalık olarak güncellenen Sermaye Piyasası Özet Verileri Tablosuna www.tspakb.org.tr adresindeki internet sitemizden ulaşabilirsiniz.

Kaynak: Financial Times, Garanti Yatırım, İMKB, Kalkınma Bakanlığı, MKK, Rasyonet, SPK, TCMB, TSPAKB, TÜİK, VOB

